

DIAGNOSI I IMPLEMENTACIÓ
DE PLANS TERRITORIALS
D'EDUCACIÓ PERMANENT

materials²

DIAGNOSI I IMPLEMENTACIÓ
DE PLANS TERRITORIALS
D'EDUCACIÓ PERMANENT

materials2

Producció i maneament editorial:

RAFAEL CASTELLÓ (Universitat de València), JOSEP MIQUEL BISBAL, JORDI GINER, ARANTXA GRAU MUÑOZ, LAURA MARTÍNEZ JUNQUERO I VICENT APARICIO GUADAS (Universitat de València); PASCUAL MURCIA*; JOAQUÍN MARTÍNEZ*; DOLORS MONFERRER*; VICENT FRAU*; JOSEP VICENT MARTÍNEZ EXPÓSITO*; JUANMA SANCHIS MARQUÉS* i ROSA NAVARRO*; ISABEL APARICIO GUADAS* i PEP APARICIO GUADAS*

* Membres i/o persones col·laboradores del CR^eC

Projecte gràfic i maqueta:

PEP CABALLÉ

Text i edició:

CENTRE DE RECURSOS I EDUCACIÓ CONTÍNUA CR^eC

Primera edició:

desembre de 2007

Edita: Centre de Recursos i Educació Contínua, CR^eC

Vosté és lliure de:

- copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra
- fer obres derivades

Sota les condicions següents:

- Reconeixement. Ha de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador (però no d'una manera que suggereixca que té el seu suport o recolzen l'ús que fa de la seua obra).
- No comercial. No pot utilitzar aquesta obra per a fins comercials.
- Compartir sota la mateixa llicència. Si altera o transforma aquesta obra, o genera una obra derivada, només pot distribuir l'obra generada sota una llicència idèntica a aquesta.

Al reutilitzar o distribuir l'obra, ha de deixar ben clar els termes de la llicència d'aquesta obra. Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si s'obté el permís del titular dels drets d'autor. Res en aquesta llicència menyscaba o restringeix els drets morals de l'autor.

© 2007, dels textos cadascun dels autors

© 2007, de l'edició Centre de Recursos i Educació Contínua, CR^eC

Impressió: Matéu Impressors, s.l. - Xàtiva (València)

Aquest llibre té una llicència CREATIVE COMMONS ReconeixementNo comercial-CompartirIgual 2.5 Espanya.

Per veure una còpia d'aquesta llicència, visite:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/és/>

o envie una carta a CREATIVE COMMONS, 559

Nathan Abbot Way, Stanford

Califòrnia 94305, USA

ISBN: 978-84-935517-3-5

Dipòsit legal: V-4998-2007

SUMARI

MARC 5

INTRODUCCIÓ 11

**LÍNIES I PROGRAMES D'ACCIÓ
DEL PLA LOCAL D'EDUCACIÓ
PERMANENT DE L'ALCÚDIA 17**

Línia d'actuació a: Planificació d'una dinàmica institucional en educació permanent	17
Programa a.1. Formació del personal d'administració	17
Programa a.2. Incrementar la participació de la societat en la presa de decisions de les polítiques municipals	18
Programa b.1. Integració de les polítiques en benestar social	21
Programa b.2. Foment de l'Alcúdia com a ciutat educadora	25
Programa c.1. Foment de l'ocupació i la formació	29

**LÍNIES I PROGRAMES PER A LA
MILLORA DE L'EDUCACIÓ
PERMANENT A BELLREGUARD33**

Línia a: Promoure la participació ciutadana, l'educació en valors i la convivència	33
Línia b: Millorar les dotacions dels espais i equipaments públics i optimitzar els seus usos	35
Línia c: Millora de la programació dels recursos educatius i foment de les polítiques socials	37

**LÍNIES I PROGRAMES PER A LA
MILLORA DE L'EDUCACIÓ
PERMANENT A CASTELLÓ
DE LA RIBERA 41**

Línia 1: Afavorir les relacions i el treball en xarxa entre persones, serveis i entitats	41
Línia 2: Optimitzar l'ús dels espais i equipaments públics, garantir el seu manteniment i crear-ne de nous	44
Línia 3: Potenciar l'educació en el lleure	45

Línia 4: Ampliar l'oferta de formació professional i fomentar l'ocupació d'adolescents, joves i població adulta	47
Línia 5: Promoure la convivència en la diversitat cultural	49
Línia 6: Suport a la infància i l'adolescència en risc social	50
Línia 7: Promoure el benestar de la gent gran	51

**ÍNDEX D'ABREVIACIONS
UTILITZADES 55**

BIBLIOGRAFIA 57

Marc	57
Introducció	57
Unesco	57
Bibliografia	57
Unió Europea	58
Referències bibliogràfiques	58
Quaderns d'educació contínua	60
Pàgines web d'interès	61

MARC

DEL PERQUÈ DE LA NECESSITAT D'UNS MATERIALS COM ELS QUE TENIU A LES MANS I, SOBRETOT, DELS PROCESSOS QUE ELS HAN GENERAT

Els materials que teniu a les mans són un dels productes dels processos encetats als municipis implicats en un projecte d'investigació-acció formativa i educativa, amb la finalitat de posar en marxa dinàmiques participatives en el disseny i aplicació d'actuacions formatives permanents en l'àmbit local. Potser aquests materials siguen el producte més tangible de tots els que s'han generat i segurament tots el que es generaran en un futur, ja que els processos que es posen marxa tenen com a característica fonamental la seua capacitat de conjunció, de cohesió i transformació de les realitats socials sobre les que opera.

La iniciativa d'engegar, i posar recursos per articular totes les operacions necessàries, va partir del Centre de Recursos d'Educació Continua (CREC) de la Diputació de València que va presentar la iniciativa, de manera experimental, a les Corporacions Municipals implicades en el projecte, amb una voluntat manifesta de començar a treballar en xarxa un dels aspectes més estratègics de l'entorn incert en què ens trobem: l'educació i formació permanent de (i per) la ciutadania.

Amb aquest plantejament, la inclusió de la Universitat de València, per mitjà del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la Facultat de Ciències Socials, ha facilitat l'exercici de coordinació i selecció en les dinàmiques de presa de decisions, al mateix temps que ens permet posar en pràctica tota una sèrie d'hipòtesis de treball, de models, sobre la participació ciutadana com a procés per la construcció d'un futur menys incert.

En aquestes pàgines inicials, intentarem aportar raons sobre la conveniència, quan no necessitat, de la construcció de xarxes comunitàries emancipatòries (en aquest cas, lligades als processos formatius) i de xarxes d'intercanvi de coneixements (de les que aquest volum de *Materials 2* n'és una expressió material, valga la redundància); en definitiva, d'iniciar processos d'enxarxament estratègic (Fuster, M., E. Duran *et al.*, 2005).

Després trobarem una introducció als treballs concrets desenvolupats en els municipis inclosos al projecte, així com de les eines metodològiques emprades durant el procés. Unes eines que s'expliquen, però es presenten com a possibles i obertes a millores continuades. Des d'un primer moment, resta clarament expressat el caràcter dinàmic i continuat de tot el material facilitat.

Efectivament, trobareu en el llibre els documents elaborats com a *Línies d'Acció* pels grups de treball de cadascun dels municipis. Unes línies d'acció que s'hauran d'anar canviant segons es vagen aconseguint els objectius especificats. Unes línies d'acció que són el resultat del treball realitzat sobre els documents de *Diagnosi* de cada poble. Diagnòsis que igualment són el resultat d'un treball comunitari, desenvolupat per persones de cada municipi, més o menys implicades (en qualsevol cas, voluntàriament compromeses) amb els processos formatius en l'àmbit local. Els materials de *Diagnosi* emprats pels grups de treball, s'hi troben al CD que acompanya el quadern de *Materials 2* d'edicions del CREC.

La lògica dels complexos processos d'educació-formació, investigació i transformació que resulten del treball conjunt i participat

en la deliberació sobre la *Diagnosi* del municipi, així com en la concreció de les *Línies d'Acció*, porta associada, si es vol aconseguir la finalitat del projecte iniciat, la constitució de *Grups Locals d'Educació Permanent* (GLEP) que garantisquen la regularitat dels processos encetats, així com els sistemes d'informació i de transmissió, que faciliten la coordinació en les decisions i la seua posterior avaluació.

Aquest grups dinamitzadors haurien teixir xarxes motores locals i globals en les quals pogueren establir-se unes relacions complexes entre diversitat d'actors, diversitat de lògiques i, finalment, pluralitat d'agències i dispositius que possibilitaren la construcció i reconstrucció permanent i dialògica des d'allò tècnic –metodologia i instruments-, des d'allò civil i popular –vivències, experiències i iniciatives; col·lectius i associacions- i des d'allò polític –garantir, potenciar i consolidar l'accés real de la ciutadania a la pressa de decisions, en la línia del Pla d'Acció per al Futur aprovat en la V^a Conferència Internacional d'Educació de persones joves i adultes, entre d'altres: "Augmentar la participació de la ciutadania; Fomentar el reconeixement, la participació i la responsabilitat de les organitzacions no governamentals i els grups comunitaris locals"¹

Canvi accelerat i incerteses: estratègies necessàries

No anem a insistir en les característiques de canvi accelerat provocades pels processos de globalització i individualització que vivim. Les esmentem tan sols per tal d'assenyalar l'increment de la incertesa que aquests processos introdueixen en la nostra vida quotidiana: d'incertesa històrica (globalització) i d'incertesa biogràfica (individualització).

Eixes incerteses no fan més que reduir la predictibilitat (què passarà demà?), augmentar els antagonismes (què passa amb els nous nats?) i, per tant, els conflictes (xenofòbia, racismes?). En definitiva, aquesta major incertesa incrementa la complexitat de qualsevol problemàtica que vullgam abordar en referència a la nostra convivència (Melucci, A., 2001), inclosa la formació continua i continuada dels ciutadans i ciutadanes que hem de conèixer.

Davant aquesta complexitat i incertesa, podem respondre amb una sèrie de comportaments i processos que, ja sabem, ens porten al fracàs: podem acceptar passivament, sense més, el que arriba pels canals autoritzats (actuar amb aquesta credulitat, seria una errada cognitiva, perceptiva i afectiva de primera magnitud); podem actuar amb por, amb decepció o frustració, o amb desesperació (vivències emotives que hem de poder superar, i que es pot aconseguir amb el treball comunitari); podem actuar amb indecisió, apatia, dependència o rutina (fallides de la voluntat que podem vèncer amb l'acció concordada).

És cert que necessitem rutines per poder funcionar en la nostra vida quotidiana, i per això construïm programes d'acció que ens donen respostes davant situacions ja viscudes, conflictes ja institucionalitzats, problemes ja coneguts. Però aquestes rutines, aquests programes es colapsem i resten bloquetjats quan apareixen noves situacions, problemes desconeguts, conflictes mai tinguts. I l'entorn, el context, en què ens movem no és un entorn, com hem vist, que es puga preveure amb facilitat, és un entorn ple d'incerteses, per al que els programes coneguts, les rutines aplicades, ja no ens serveixen. És necessari d'iniciar processos de disseny i aplicació d'estratègies, fonamentades en la imaginació i la concepció de noves formes d'acció, amb l'objectiu de reduir les incerteses i riscos, i una voluntat

¹ Declaració d'Hamburg sobre l'educació de persones adultes. Papers de Dènia 1. Ajuntament de Dènia i Institut UNESCO d'Educació. Dènia, 1998.

manifesta d'encarar la complexitat creixent del nostre entorn (Morin, E., 2004).

Davant aquestes estratègies necessàries, no cal que ens remonem als treballs d'Aristòtil, en l'*Ètica a Nicòmac* o la *Política* o la *Retòrica*, per deduir que el treball individual és del tot insuficient i ineficient. L'il·lustre economista Kenneth J. Arrow va poder demostrar, en termes matemàtics, que no existeix un mode científic i lliure de judicis de valor que permeta obtenir prioritats socials a partir de prioritats individuals, és a dir, que és necessari realitzar comparacions interpersonals, deliberacions, per arribar a concretar quines són eixes prioritats socials (Arrow, K. J., 1950). I poc temps després, Norbert Elias ens deia que una concepció de l'ésser humà com a *homo clausus* impossibilita que pugam vore'ns com a part d'un teixit d'interrelacions amb altres persones (Elias, N., 1990).

Per tant, en un entorn caracteritzat per les incerteses històriques i biogràfiques, amplificades pels processos de globalització i individualització, en el que els recursos estratègics són aquells fonamentats en la informació i la seua gestió, és a dir, en la formació i la continuïtat d'aquesta formació (Castells, M., 1997), que són recursos informacionals que operen tant a escala global com a escala local, necessitem d'estratègies lligades als processos formatius i conformades a partir de nous models participatius i comunitaris, que vinculen i comprometen la ciutadania i, tal i com s'assenyala al Memoràndum sobre l'aprenentatge permanent, aprovat per la Unió Europea a la cimera de Lisboa: Els protagonistes de les societats del coneixement són els propis ciutadans. El principal és la capacitat humana per a generar i utilitzar coneixements de manera eficaç i intel·ligent, sobre una base en contínua transformació. Per a desenvolupar aqueixa capacitat plenament hem de voler i poder prendre el control de les nostres pròpies vides; en definitiva, hem de convertir-nos en ciutadans

actius. L'educació i la formació permanents són la millor manera de ajudar-nos a assumir el repte del canvi."²

Democratització de polítiques educatives i formatives: la ciutadania

La paraula *progrés* ha estat plena de significats molt diversos, la majoria d'ells lligats a processos de transformació material de les condicions de vida de les persones. Tanmateix, hi ha un contingut relacionat amb processos de transformació, no només materials, sinó també simbòlics, inicialment intangibles, que tenen a vore amb els processos cognitius i formatius de les persones, que com acabem d'assenyalar tenen cada vegada efectes més potents sobre el progrés material de la vida quotidiana.

Segons aquesta concepció del progrés, una comunitat progressa en la mesura en què s'eliminen les arbitriietats de la seua acció, els efectes de la dominació, en definitiva, som capaços de progressar quan introduïm les creacions i novacions, singulars i socials, que afavoreixen la independència respecte a un entorn incert (Wagensberg, J., 2005).

En aquest sentit, podríem guanyar independència de l'entorn amb una estratègia de **resistència**, és a dir, amb la passivitat: amb la reducció o suspensió d'intercanvis amb l'exterior (reduir la incertesa de l'entorn en incrementar el nostre *aïllament*) i/o amb la reducció de la nostra activitat (reduir la complexitat de l'entorn en agumentar la nostra *simplicitat*), solucions que se'ns presenten del tot inapropiades davant un entorn amb tanta diversitat i diferenciació, complexitat i incertesa, i que acabarien en la nostra reducció a la mínima expressió, objectiu que resta fora de les finalitats que podem plantejar-nos.

² Memoràndum sobre l'aprenentatge permanent. Papers de Dènia 2. Ajuntament de Dènia i Centre de Recursos i Educació Contínua de la Diputació de València. Dènia, 2001

També podríem guanyar independència de l'entorn amb una estratègia d'**adaptació**, és a dir, amb un increment de la nostra capacitat per *canviar l'entorn* incert i complex, la qual cosa significa un augment de la nostra capacitat *tecnològica*, o amb un augment de la nostra capacitat de *canviar d'entorn*, el que significa millorar la nostra capacitat de *mobilitat*. Aquesta segona no significa altra cosa que fugir d'on vius: mala solució si estas compromés amb la teua comunitat. Certament, la primera, la relacionada amb la tecnologia pot aconseguir avanços de caire material, però ja ens explicava l'Arrow que no és bona solució per resoldre problemes socials.

La millor manera per guanyar independència d'un entorn incert i complex és l'**anticipació**, és a dir, el canvi de la pròpia complexitat, de la pròpia identitat, per a la qual cosa hi ha una línia d'acció extremadament efectiva: l'*associació*, juntar-se amb altres, deliberar, compartir i decidir junts; junts sempre anticipem millor que separats, recordeu el que assenyalava Elias més amunt. Una associació que és per definició política, en tractar-se d'una agrupació i d'un treball destinat a l'anàlisi de la situació (diagnosi), a l'elaboració de propostes d'acció (línies d'acció), a la presa de decisions sobre la seua prioritització, a l'execució de les accions i a l'avaluació de resultats.

Fa ja temps que els discursos públics de la democràcia, també els relacionats amb l'educació i/o la formació, estan hegemonitzats pel que podríem denominar la *tòpica dels drets*, en compte d'estar-ho per una *tòpica de les responsabilitats* (Ramírez, J. L., 2003). I aquesta hegemonia *dretista* té importants efectes nocius sobre els avanços de la democràcia. En primer lloc, perquè la **tòpica dels drets** condueix a una lògica de la llibertat molt limitada bé als individus (liberalisme), be als col·lectius (socialisme), i dificulta la integració d'ambdós en projectes de comunitat més participatius, diversos i complexos. I, en segon lloc, perquè s'hi troba dirigida a una finalitat

bàsicament utilitarista de l'acció que posa dificultats, impediments greus, a la recerca del bé comú.

Tampoc és que la **tòpica de les responsabilitats** siga una solució en ella mateixa, ja que pot tindre diverses dinàmiques, cadascuna de les quals, comporta finalitats diferents. Amb una tòpica de les responsabilitats també podem *jerarquitzar* entre els participants (hi ha de més i de menys responsables, més o menys autoritat), amb la qual cosa també arribem a una situació de paternalisme, molt pròpia dels discurs científic a l'ús. Amb la tòpica de les responsabilitats podem també *negociar* entre els participants, tanmateix la negociació implica igualtat formal i preferències donades per als participants. Finalment, i és el que més ens interessa, amb la tòpica de les responsabilitats podem *deliberar* entre els participants, situació en què en trobem amb una igualtat substantiva entre ells i les preferències es construeixen durant el procés: la deliberació és constructora de con-sens (amb sentit).

Un plantejament democràtic de la política té com a objectiu central la llibertat. Va ser ja Aristòtil qui establí aquesta distinció, en referència a d'altres sistemes polítics (monarquia, aristocràcia, oligarquia). Però en va afegir una altra, de distinció, que ens interessa i molt: entre *ciència* i *dialèctica*. La investigació científica havia de dedicar-se a establir el que és, les coses i processos que necessàriament són com són i no poden ser d'altra manera. La dialèctica, però, havia de dedicar-se a discernir entre allò bo i convenient, i allò dolent i inconvenient. La dialèctica té com a eina bàsica la deliberació i el seu objecte fa referència a les coses i processos que són com són, però podrien ser d'una altra manera. Camp aquest últim, propi de la dialèctica, en el que caben tots els aspectes relacionats amb la vida social, econòmica i política; i, per tant, també formativa i educativa.

És, per tant, per mitjà del **diàleg** que podem resoldre la convivència i trobar les línies d'acció més efectives per anticipar la incertesa del nostre entorn: (*dia-logos*) per mitjà de la raó expressada en paraules. Un diàleg construït i que construeix una comunitat, entesa com a organització social horitzontal, igualitària, diversa i en concòrdia (amb acord), més que no una col·lectivitat, entesa com a jerarquia, unitarisme, homogeneïtzació i coincidència. Un diàleg que genera una deliberació basada en la confiança i que implica la superació del paternalisme tecnocràtic o científista, o directament polític.

Els Plans Locals d'Educació Permanent (PLEP)

Els processos encetats des del CREC de la Diputació de València i els Ajuntaments dels respectius municipis implicats, amb la col·laboració de Universitat de València, s'emmarquen dins d'una concepció dels processos d'ensenyament-aprenentge complexa i democràtica. Conscients de les incerteses de l'entorn on s'han de desenvolupar (incerteses individuals, locals i globals), de les dificultats de sincronia del funcionament dels sistemes que s'han posat en marxa, i de la profunditat i durada de les transformacions que se'n deriven de les finalitats del projecte. I, sobretot, sabedors que els processos desenvolupats i els productes que s'obtenen són, en tot cas, inseparables.

La seua plasmació en Plans Locals d'Educació Permanent (PLEP), ve senyalada en la Llei de FPA, 1/95, de la Generalitat Valenciana, que a l'article sext indica: "Les administracions locals podran elaborar plans locals de formació de persones adultes, en els quals s'expressen les necessitats i/o demandes existents i futures i les iniciatives per a resoldre-les", i requerirà de continuïtat i regularitat en el funcionament dels Grups Locals d'Educació Permanent (GLEP), com a grups dina-

mitzadors i motors d'aquests plans, que es pugen constituir en els municipis a partir dels grups de treball, els dispositius associatius, la ciutadania activa... més estables. I la seua efectivitat creixerà exponencialment amb el seu enxarxament estratègic i dialògic amb les experiències dels altres municipis, els que ja hi són i els que pugen estar en el procés-projecte. Raó que justifica, per ella sola, la publicació conjunta dels documents elaborats fins el moment en cadascun dels municipis on s'ha aplicat el procés –excepte a Rafelbunyol que està en procés en aquests moments- en aquesta edició de *Materials 2*.

Tanmateix, hi ha d'altres raons metodològiques importants. Una segona raó que justifica aquesta publicació rau en la necessària transmissió de les informacions i propostes a la resta de la comunitat, per tal de poder aconseguir les finalitats transformadores del projecte i, també, les educadores-formadores, com apareix al Preàmbul de la Llei 1/95, de FPA, de la Generalitat Valenciana: "la FPA té una acció recíproca, que ha de desplegar-se en la societat, a més de ser receptora de les necessitats socioculturals i donar-les resposta, ha de ser potenciadora i despertadora de nous projectes de participació i dinamització que estan latents en la col·lectivitat". I, finalment, la publicació també ens permet fixar, emmagatzemar en la memòria, el treball desenvolupat fins ara per tal de facilitar el processos de presa de decisió, coordinació i selecció d'accions que vindran, així com de la creativitat i concepció de noves formes d'acció que se'n poden derivar. En definitiva, és un primer pas en els necessaris processos d'avaluació de finalitats que tot procés d'aquestes característiques exigeix.

INTRODUCCIÓ

El document que teniu a les mans, és una iniciativa del Centre de Recursos d'Educació Contínua de la Diputació de València, que s'ha realitzat amb la col·laboració dels Ajuntaments d'Alcúdia, de Bellreguard, de Castelló de la Ribera i de Rafelbunyol^{1*}, així com de la Universitat de València. Naix amb **l'objectiu d'elaborar un conjunt de Línies d'acció que incorporen propostes específiques de millora a la realitat d'educació permanent de cada poble.**

Les darreres dècades es caracteritzen per **canvis socials** profunds que plantegen **nous reptes educatius** a la societat actual. En aquest context, la família i l'escola han deixat de ser les úniques institucions que eduquen i formen, i alhora es troben desbordades per les exigències d'una societat, cada cop més complexa.

És per això que cal recolzar l'acció educativa dels centres docents, però també, i de forma bastant central, donar suport a les dinàmiques socio-culturals de cada poble i establir vincles amb l'entorn. Per aconseguir-ho, hi ha que comptar amb els **diferents agents socials i col·lectius d'educació permanent**, ja siguin representants polítics, professionals dels recursos i serveis municipals, o bé formen part del teixit associatiu o siguin ciutadans i ciutadanes d'apeu. A més, pensem que serà clau **establir una xarxa de relacions** entre els diferents agents i **promoure la participació** a la vida del poble. Perquè entre totes i tots, i a tot arreu, es construeix un entorn educatiu.

Caldrà posar especial atenció en aquells **col·lectius** que, per diferents motius (econòmics, socials, d'origen geogràfic, d'edat, etc.) es troben **en situació desfavorida i de desavantatge** respecte a la resta de la població. Lluny de donar l'esquena a la realitat, caldrà conèixer-la per trobar solucions compartides a les necessitats i demandes dels diferents col·lectius i fomentar el benestar de tothom.

Les propostes s'han elaborat a partir del treball de camp de la investigació. En esta fase s'han realitzat entrevistes i s'han dinamitzat sessions de grup en les que han participat els diferents agents i organitzacions educatives i socials que treballen al municipi. El tractament de la informació ens ha permès l'elaboració de dos documents, la *Diagnosi* sobre els recursos i les necessitats educatives i les línies d'acció per a la millora de l'educació permanent. I estes últimes s'han agrupat en tres grans eixos d'intervenció:

- a) la promoció de la participació ciutadana, l'educació en valors i la convivència;
- b) la millora de les dotacions dels espais i equipaments públics i l'optimització dels seus usos;
- c) i la millora de la programació dels recursos educatius i el foment de les polítiques socials.

Per tal de dissenyar les *Línies d'Acció*, s'ha elaborat abans una **Diagnosi** que ens ha permès **conèixer la realitat del poble**, amb els recursos i les oportunitats que presenta, però també amb les necessitats i demandes que cal cobrir (veure document *Diagnosi*). A continuació, i al document present, hem elaborat les **Línies d'acció**,

* Els treballs en aquest municipi estan en procés i per aquesta raó no formen part de l'edició de **materials 2**.

amb l'objectiu de **donar resposta a les problemàtiques i construir els nostres desitjos** vers la millora de l'educació a cadascun dels quatre municipis.

En tot moment, s'ha impulsat la participació ciutadana, el treball en xarxa i la complementarietat dels diferents actors individuals i col·lectius que desenvolupen la seua acció a qualsevol àmbit del municipi. Però cal dir, que este és un document obert i en transformació, que s'hauria d'anar completant, prioritzant i modificant en el futur, mitjançant l'obertura del procés a una major participació i diversitat de la mateixa.

Tot i això, tant la *Diagnosi* com les *Línies d'acció* són **documents provisionals**. D'una banda, perquè caldria continuar encara amb més informants diferents que ens aportaren la major diversitat possible en les percepcions del poble, i obrir el procés a la participació de tothom. D'altra banda, perquè el municipi és una realitat viva i per tant la *Diagnosi* i les propostes hauran de ser revisades constantment per incorporar els canvis. I perquè, com a documents per l'acció, hauran de servir per fer canvis, que deixaran obsolets aquests papers. Si així ocorre, sabrem que el procés comença a avançar.

DISSENY METODOLÒGIC I TREBALL DE CAMP

Com dèiem a la introducció, un cop analitzades les necessitats i demandes ressenyades pels participants en els processos als quatre municipis, hem dissenyat les **Línies d'acció**, que volen ser **un conjunt de propostes de millora** per donar-hi resposta.

Els **processos per fer la Diagnosi i la proposta de Línies d'acció** han anat lligats de la mà. Per elaborar ambdós documents hem indagat sobre l'oferta que es realitza als diferents àmbits (educació, cultura, promoció econòmica, benestar social, esport,

participació, etc.). Oferta que trobem tant als diferents serveis municipals i altres administracions (llar de la tercera edat, casa de la cultura, escoles de música, biblioteques, etc.) com al teixit associatiu del municipi (associacions de dones, gent gran, associacions culturals, etc.). Paral·lelament hem volgut conèixer les necessitats, demandes i oportunitats educatives de la població. I amb tot, hem intentat creuar la informació recollida, per veure com es podia millorar l'àmbit educatiu a cadascun dels quatre municipis implicats.

Per accedir a la informació i les percepcions dels i les informants hem emprat les següents **fonts**:

- **Fitxes:** Graella que recull les característiques principals dels serveis municipals i les entitats del poble, omplerta pels mateixos. Ens ha permès tindre les dades descriptives necessàries per l'estudi. El model de fitxa utilitzat ha estat el següent:

MUNICIPI:

Tipus recurs (associació, centre educatiu,...):	
Nom	
Adreça	
Adreça electrònica	
Telèfon	
Persona de contacte	
Horari	
Titularitat/gestió	

Cursos	
Places disponibles	
Places ocupades	
Programes i accions específiques (atenció a la diversitat, agenda 21, monitor de suport...)	
Activitats i serveis extraescolars (esports, manualitats, servei transport)	
Dates i activitats lúdico-educatives (dia per la pau, Sant Joan...)	
AMPA	
Coordinació (amb altres centres, institucions etc.)	
Altres	
Observacions	

- **Entrevistes semi-dirigides:** Per aproximar-nos al coneixement de les percepcions sobre els recursos i les necessitats educatives de dels agents socials de cada municipi hem emprat la tècnica de les entrevistes semi-obertes. Aquestes entrevistes són una conversa entre l'entrevistador/a i la persona informant a partir d'un llistat de qüestions d'interès, que es van prioritzant i modificant amb

les aportacions realitzades durant la mateixa entrevista, en un clima que permet a l'entrevistat/da expressar-se amb naturalitat i parlar sobre la temàtica d'estudi amb les seues pròpies paraules. El llistat de qüestions orienta l'entrevista, ja que les preguntes es dirigeixen principalment al tema d'investigació, en aquest cas els recursos i les necessitats educatives del poble i propostes de millora. En canvi, el caràcter semi-obert de l'entrevista ens permet que la persona entrevistada expose tot allò que considera rellevant.

- **Pluja d'idees en grup:** Per tal de recollir una perspectiva que contemple una anàlisi tan concreta com global, hem convocat un grup de persones que representen el màxim d'àmbits diferents relacionats amb l'educació. Aquest grup està format per 10 persones aproximadament. Amb aquest grup hem fet dues sessions de pluja d'idees i una sessió de retorn de la informació:
 - Sessió de diagnosi:** En primer lloc, tots/es varen fer una valoració individual sobre els recursos, i la posaren en comú, podent contrastar així les idees. En segon lloc, feren una anàlisi individual sobre les necessitats educatives del poble, podent-les contrastar després. D'aquesta manera, recollirem idees molt diverses, algunes referides a àmbits específics i d'altres amb una perspectiva més global.
 - Sessió de propostes:** En un segon moment, i amb el mateix procediment, aquest grup va participar en el disseny de les propostes, tenint presents els recursos existents i tractant de respondre, tant a les necessitats contemplades, com als desitjos.
 - Sessió de retorn:** Finalment, convocarem el grup

per fer un retorn de la informació i explicar la proposta de continuïtat del procés. Aquesta sessió no es va fer amb la tècnica de pluja d'idees, sinó que consistí en explicar les principals conclusions de les Línies d'acció, explicar la continuïtat del procés i obrir un torn de dubtes i comentaris.

- **Altres:** anàlisi de documents que hem considerat pertinents (pàgines web, programacions culturals, programes educatius, etc.).

Amb les entrevistes i les sessions de pluja d'idees en grup hem intentat recollir les percepcions de persones amb perfils diferenciats segons la pertinença a algun dels **diferents àmbits** següents:

- àmbit d'educació formal (Centre d'Educació Infantil i Primària, Institut d'Educació Secundària (IES) i Escola Bressol)
- àmbit d'educació no formal (Escola de Persones Adultes, Escola Taller, Programa de Garantia Social, Música, Teatre, etc.)
- àmbit educació informal (Casal de joves, llar de gent gran, esports, grup de scouts, etc.)
- àmbit social (treballador/a social, psico-pedagog/a, etc.)
- àmbit cultural (tècnic/a de cultura, etc.)
- àmbit associatiu.
- àmbit polític (regidor/a d'educació)
- àmbit tècnic municipal (adl, treballador/a social, etc.)
- àmbit de la joventut
- àmbit de la dona
- àmbit de la tercera edat
- àmbit de la família (mares i pares)

La **captació** de les persones entrevistades ha estat facilitada pels recursos del propi municipi. I les entrevistes no s'han gravat.

El **guió** ha estat molt genèric, com ja apuntàvem més amunt, i s'ha adaptat en cada cas a la situació específica de cada persona entrevistada. Les preguntes han sigut:

1. Quins recursos educatius hi ha al poble i quina valoració fas d'ells?
2. Quines necessitats penses que cal cobrir en l'àmbit educatiu al poble?
3. Quines propostes faries per a millorar l'educació al poble?

El **protocol** d'actuació durant les entrevistes ha sigut el següent:

- a) explicar el concepte d'educació a partir del qual s'ha desenvolupat la investigació;
- b) cada pregunta l'hem feta, en primer lloc en general i a continuació especificant l'àmbit que la persona entrevistada coneix, al que pertany o amb el que s'identifica. Per exemple:
 1. Quins recursos educatius hi ha al poble i quina valoració fas d'ells?
 2. Quins recursos esportius hi ha al poble i quina valoració fas d'ells?
 3. Quines necessitats penses que cal cobrir en l'àmbit educatiu al poble?
 4. Quines necessitats penses que cal cobrir en l'àmbit esportiu?
 5. Quines propostes faries per a millorar l'educació al poble?

6. Quines propostes faries per a millorar l'àmbit esportiu al poble?

Amb l'anàlisi de la informació del treball de camp, i aprofitant els continguts de la *Diagnosi*, hem dibuixat les **Línies d'acció**, que intenten aglutinar i endreçar les diferents **propostes i donar resposta a les necessitats i demandes percebudes**.

Val a dir, que el fet que la demanda inicial tinguera un **calendari molt ajustat**, ha significat que l'estudi haja pres més la forma d'estudi-pilot que d'estudi en profunditat. A més, la manca de temps ha suposat la necessària adaptació de les persones participants al cronograma del treball. Per aquests motius, recomanem que, de cara al treball futur, el **procés continue obert** a la recollida de **noves percepcions** que aporten una major diversitat. Per tant, el procés s'haurà d'obrir més a la **participació de la ciutadania**, per incorporar la seua veu, i sobretot perquè esdevinga **protagonista de la seua realitat** i pugui **actuar per transformar-la**.

LÍNIES I PROGRAMES

D'ACCIÓ DEL PLA LOCAL D'EDUCACIÓ PERMANENT DE L'ALCÚDIA

PLA LOCAL D'EDUCACIÓ PERMANENT DE L'ALCÚDIA **LÍNIA D'ACTUACIÓ a: PLANIFICACIÓ D'UNA DINÀMICA INSTITUCIONAL EN EDUCACIÓ PERMANENT**

PROGRAMA A.1 FORMACIÓ DEL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ **ACCIÓ a.1.1 Estudis de les necessitats formatives del personal de l'administració local.**

- Conèixer les fortaleses i carències formatives del personal de l'administració local
- Identificar les necessitats formatives més urgents per a la millorar la gestió de la corporació local.

DESCRIPCIÓ

Realitzar un estudi comparatiu entre els coneixements teòrics i tècnics que requereix la gestió municipal i la dotació curricular del conjunt de persones que componen l'equip de l'administració local, identificant les activitats formatives que podrien millorar la seua capacitat per al desenvolupament de la seua labor Gestora i administrativa.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament, personal de l'administració local

ACCIÓ a.1.2 Formació de polítics

OBJECTIUS

- Formar al cos polític en els principis d'educació Permanent, sistemes de gestió de tot allò que duu la gestió en i per a l'educació.

- Promocionar la integració del concepte d'educació Permanent i la seua gestió adequada en els espais de debat polítics.

DESCRIPCIÓ

Realitzar, a través de la seua dels diferents partits, cursos i jornades d'acostament i formació del cos polític en matèria d'educació Permanent.

AGENTS IMPLICATS

Delegacions dels diferents partits polítics presents en el Municipi. Ajuntament de l'Alcúdia, en col·laboració amb els partits polítics

ACCIÓ a.1.3

Plans de formació contínua en matèria d'educació Permanent als tècnics

Municipals

- Mantindre al cos tècnic municipal en contínua formació en les qüestions referents a l'educació permanent.
- Reforçar el nivell de professionalització del personal i potenciar la vertebració de les estratègies socioeconòmiques, educatives i culturals en el municipi.

DESCRIPCIÓ

- Realització de cursos i jornades sobre educació permanent i les seues ferramentes de gestió al cos tècnic municipal.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia

PROGRAMA A.2 INCREMENTAR LA PARTICIPACIÓ DE LA SOCIETAT EN LA PRESA DE DECISIONS DE LES POLÍTIQUES MUNICIPALS

ACCIÓ a.2.1 Creació i promoció del Fòrum d'educació Permanent de l'Alcúdia

OBJECTIUS

- Promoure el Fòrum Ciutadà de l'educació Permanent com a punt de trobada, de discussió i consens entre els ciutadans i l'administració local.

DESCRIPCIÓ

L'ajuntament ha de considerar al Fòrum d'educació permanent com un Òrgan de participació que permeta discutir i consensuar aquells projectes o accions d'interès per a tot els veïns de l'Alcúdia.

La seua promoció s'aconseguirà, entre altres mesures, impulsant la difusió de les seues activitats, ampliant els seus membres, integrant-ho en la dinàmica de participació ciutadana existent en el municipi i en la continuïtat del procés d'educació Permanent.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i Fòrum Ciutadà d'educació Permanent

ACCIÓ a.2.2 Creació del consell sectorial de la infància

- Crear un espai de treball municipal específic sobre la infància, per a tractar la seua problemàtica de manera integral.

DESCRIPCIÓ

Es proposa la creació d'un Consell Sectorial que treballa la problemàtica de la infància des d'una perspectiva integral, arreplegant

així els serveis sanitaris, educatius, d'oci i activitats extraescolars, la relació dels familiars amb les institucions públiques, les ajudes a les famílies, els drets dels xiquets, basant-se en les lleis i normes del menor d'organismes internacionals com nacionals.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia. Regidoria de Benestar Social

ACCIÓ a.2.3. Creació del consell sectorial de la Gent Gran

- Crear un espai de treball municipal específic sobre la gent major, per a tractar la seua problemàtica de manera integral.

DESCRIPCIÓ

Es proposa la creació d'un Consell Sectorial que treballa la problemàtica de la gent major des d'una perspectiva integral, arreplegant així els serveis sanitaris, educatius, d'oci i activitats de formació permanent, la relació dels familiars amb les institucions públiques, les ajudes a les famílies, els drets de la gent gran, basant-se en les lleis i normes de la gent gran, d'organismes internacionals com nacionals.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia

ACCIÓ a.2.4. Reactivació dels consells sectorials

OBJECTIUS

- Aprofitar l'estructura de Consells Sectorials per a reactivar la participació ciutadana en la gestió municipal - Dinamitzar el funcionament dels Consells Sectorials i potenciar la coordinació entre ells.

DESCRIPCIÓ

Els Consells sectorials són una ferramenta de significatiu interès en la gestió municipal. A pesar d'existir cinc Consells en l'ajuntament, la realitat és algú d'aquest consells no funciona de manera efectiva. A l'Alcúdia hi ha cinc consells sectorials Consell Municipal de la Dona, Consell Local Agrari, Consell Municipal de Benestar Social, Consell Municipal d'educació, Consell Municipal de Medi Ambient). Esta acció proposa la reactivació d'estos Consells, per mitjà del lideratge per part de la corporació Local i el foment de la coordinació entre ells creant un "Consell de consells" en els que es debaten els temes transversals a tots ells i aquells temes no arrellegats específicament per cap.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, Consells Sectorials

ACCIÓ a.2.5 Revisió i actualització de la carta de participació ciutadana

- Renovació de la figura institucional que abona la participació ciutadana i adequació d'esta a la dinàmica del Plans local d'educació Permanent.

DESCRIPCIÓ

En el procés del Plans Local d'educació Permanent la participació dels agents locals del municipi constitueix un dels aspectes més rellevants per al correcte desenvolupament del procés.

Esta acció consisteix a realitzar e implementar la Carta de Participació Ciutadana i donar-li un impuls.

AGENTES IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i Fòrum Ciutadà

ACCIÓ a.2.6 Elaboració d'un programa per a la dinamització del teixit associatiu i les Iniciatives ciutadanes a l'Alcúdia. Proposta de plans estratègic de participació ciutadana.**OBJECTIUS**

- Desenvolupar una adequada cultura participativa en el municipi.
- Implicar la població alcudiana en la dinàmica associativa del municipi.
- Promocionar la implicació i participació ciutadana en les qüestions referents al seu municipi, especialment a l'educació Permanent.
- La promoció de la participació es realitzarà, en este cas, per mitjà de la creació d'espais de coordinació entre les associacions existents i la assessoria i impuls a la creació i consolidació d'associacions noves. Estos mecanismes es concretaran en un Pla Estratègic de Participació ciutadana.

ACCIÓ a.2.7 Implantació progressiva de pressupostos participatius**OBJECTIUS**

- Desenvolupar accions que permeten regular des de l'administració pública la participació ciutadana en el municipi.
- Fomentar les activitats associatives en el municipi.

DESCRIPCIÓ

Un dels aspectes més importants del Plans d'educació Permanent és el foment de la participació de tots els ciutadans en els processos de desenvolupament del propi municipi. Per a aconseguir açò, es destinaran els recursos materials i econòmics adequats per a fomentar el nombre més gran possible d'activitats associatives.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i Fòrum Ciutadà i Teixit Associatiu

ACCIÓ a.2.8 Promoció del voluntariat**OBJECTIUS**

- Promocionar la implicació de la població, en especial del sector juvenil, a través de programes de voluntariat.

DESCRIPCIÓ

La promoció del voluntariat pot enfocar-se des de múltiples perspectives. Com a punt de partida es crearà una base de dades actualitzades amb totes les associacions i col·lectius que treballen en el municipi que serà pública i podrà consultar-se en l'ajuntament. S'oferirà per tant informació sobre les Associacions, les seues necessitats i les seues activitats i es realitzaran convocatòries públiques dels programes de voluntariat.

Es tractarà de mantindre una relació continuada amb les juntes directives de les associacions i mantindre informades sobre les sessions de treball del Fòrum Ciutadà, així com incentivar la seua participació.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i associacions Ciutadanes i Fòrum Ciutadà

ACCIÓ a.2.9. Concurs idees.**OBJECTIUS**

- Oferir a la població una alternativa per a la participació en la gestió municipal
- Garantir un mecanisme d'implicació de la ciutadania en els projectes de l'ajuntament.

DESCRIPCIÓ

Els concursos d'idees no són més que una forma indirecta de consulta ciutadana sobre un tema determinat alhora que un mecanisme de validació de les actuacions municipals. Consisteix a oferir un període de temps en què la població pot presentar les seues idees i suggeriments sobre el mode de realitzar un determinat projecte, que després s'estudien des d'un punt de vista tècnic, per a analitzar la seua viabilitat.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i Fòrum de Participació i Teixit Associatiu i Ciutadania General

ACCIÓ a.2.10 Foment i creació de nous centres cívics**OBJECTIUS**

- Oferir un espai a les associacions ciutadanes i ciutadania general on reunir-se i realitzar activitats.
- Desenvolupar els valors de participació en la comunitat escolar a través de l'obertura de la institució acadèmica a les associacions ciutadanes.

DESCRIPCIÓ

Les associacions ciutadanes sovint s'enfronten a la carència d'infraestructures per a poder desenvolupar les seues activitats. Al

temps, el municipi pretén fomentar l'esperit associacionista i participatiu en la seua població.

Es proposa que l'ajuntament habilite espais a manera de centres cívics en què el teixit associatiu i la ciutadania puguen desenvolupar una cultura de participació.

Una de les opcions a considerar és que les institucions escolars obriguen les seues portes per al desenvolupament d'activitats culturals, esportives o participatives, de manera que la població escolar puga embeure's d'este esperit associatiu.

AGENTS IMPLICATS

Institucions educatives i associacions ciutadanes

ACCIÓ a.2.11 Creació d'un telèfon d'informació

OBJECTIUS

- Integrar i potenciar les vies de comunicació municipals
- Facilitar l'accés a la informació de la ciutadania
- Disminuir el distanciament entre l'administració i la població

DESCRIPCIÓ

Es tracta de crear un servici d'atenció telefònica al ciutadà d'assessoria. Des d'ell, es podrà informar dels tràmits administratius municipals, els programes i subvencions municipals i, en tot cas, derivar la consulta al personal tècnic corresponent en la corporació Local.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia

PLA LOCAL D'EDUCACIÓ PERMANENT DE L'ALCÚDIA LÍNIA D'ACTUACIÓ B: ESTABLIMENT DE POLÍTICA INTEGRADORA EN MATÈRIA SOCIOCULTURAL Y EDUCATIVA

PROGRAMA b.1 INTEGRACIÓ DE LES POLÍTIQUES EN BENESTAR SOCIAL

ACCIÓ b.1.1 Fixació de criteris socials integrals en la gestió municipal

OBJECTIUS

- Determinar els criteris i principis socials que han d'inspirar totes les accions de la gestió municipal.

DESCRIPCIÓ

El benestar social és transversal a totes les àrees de la gestió municipal, encara que dispose generalment d'una àrea pròpia en la corporació Local. Per això es fa necessari establir els criteris socials que han d'imperar en totes les àrees de la gestió municipal i la difusió d'estos criteris.

Esta descripció podrà realitzar-se a través de múltiples vies, però es proposa la creació d'un espai de debat i discussió integrat pel Fòrum d'educació permanent, les associacions municipals i la comissió interdepartamental.

AGENTS IMPLICATS

Comissió interdepartamental i Fòrum d'educació permanent i associacions Ciutadanes

ACCIÓ b.1.2 Programa d'integració de col·lectius marginats

OBJECTIUS

- Afavorir la integració plena dels col·lectius més desfavorits
- Incentivar l'acceptació d'estos col·lectius per la resta de la població i desenvolupar en la població una actitud favorable a ells.
- Entendre la diversitat cultural i religiosa com a riquesa patrimonial i no com a amenaça.

DESCRIPCIÓ

Existeixen, per desgràcia, nombrosos col·lectius que han sigut i són tradicionalment marginats en la nostra societat. Entenent el concepte de marginació en el seu sentit més ampli, podríem començar l'enumeració per la població femenina o els majors, però estos col·lectius solen ser objecte de programes específics.

Pel que esta acció es refereix a altres col·lectius com els immigrants, les ètnies minoritàries o drogodependents.

Per a cada un d'ells hauria de desenvolupar-se un programa específic d'integració en funció de les seues necessitats, entre elles:

- Busca d'una ocupació digna i estable.
- Accés a una vivenda digna i en condicions d'habitabilitat.
- Equiparació dels drets humans i igualtat d'oportunitats.
- Desenvolupament de l'autonomia i adaptació dels espais públics.
- Immersió lingüística i cultural.
- Acceptació i respecte de les seues diferències.
- Accés als servicis públics.

AGENTS IMPLICATS

Àrea de Benestar social; SERVEF, associacions ciutadanes, IVA-DIS, etc... i els propis col·lectius.

ACCIÓ b.1.3. Promoció i suport a les polítiques de pedanies, Montortal, Les Comes

OBJECTIUS

- Fomentar l'esperit en les pedanies i fomentar les relacions veïnals a la recerca d'una major cohesió social dels nuclis urbans, l'Alcúdia, Montortal, les Comes).
- Promocionar les polítiques de pedanies a través de les associacions de veïns.

DESCRIPCIÓ

En les pedanies es genera una agrupació de ciutadans que genera un sentiment d'identitat pròpia i diferencial. A pesar d'això, no disposen de capacitat gestora ni de decisió sobre les polítiques que li afecten. Seguint el principi de subsidiarietat, la veu i vot de les pedanies hauria de ser escoltada per les administracions municipals, per la qual cosa esta acció proposa la promoció i suport a les polítiques de pedanies.

Les vies per a la consecució d'este objectiu impliquen la promoció de les associacions de veïns, la subvenció de les seues accions proposades o la creació d'espais de debat sobre les polítiques municipals els afecten directament

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament d'Alcúdia i Fòrum d'educació permanent i Associacions de veïns

ACCIÓ b.1.4 Plans integral per als grups socials amb necessitats (dones, joves, Majors, discapacitats)

OBJECTIUS

- Garantir la igualtat d'oportunitats dels col·lectius desfavorits.
- Afavorir el desenvolupament personal dels integrants d'estos col·lectius

DESCRIPCIÓ

En la nostra societat hi ha nombrosos grups que no gaudeixen de les mateixes oportunitats que la resta de la població. De fet, és una situació que afecta la major part de la població, ja que per col·lectius desfavorits entenem la població femenina, les persones majors, els joves, els discapacitats físics i psíquics o els aturats majors de 45 anys.

El plans haurà d'analitzar en primer lloc les necessitats de cada un dels col·lectius per a després desenvolupar les línies d'actuació precises. Presumiblement, les línies d'actuació s'encaminaran, Entre altres a:

- Accés a un ocupació digne i estable
- Accés a la vivenda
- Desenvolupament de l'autonomia personal
- Oferta d'activitats d'oci i recreació
- Promoció de l'associacionisme
- Formació ocupacional

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia; associacions ciutadanes, Fòrum d'educació permanent

ACCIÓ b.1.5 Involucrar a les empreses en el desenvolupament municipal

OBJECTIUS

- Fer partícip al sector empresarial de les polítiques i estratègies de desenvolupament del municipi.
- Involucrar a les empreses en l'activitat social municipal.
- Millorar la imatge de les empreses del municipi a través de la seua participació i implicació en les activitats municipals.

El teixit empresarial del municipi suposa un important eix de la seua economia, però a més té un component social molt important ja que és capaç d'assentar i mantindre la població municipal per mitjà de la seua oferta de llocs de treball, i la educació permanent, mitjançant programes de formació ocupacional i/o continua, Esta acció proposa la seua implicació en el desenvolupament del municipi, no sols des de la vessant econòmica, sinó des de la participació en l'activitat social.

Per a això li'ls convocarà a participar en les activitats municipals no únicament per mitjà del patrocini sinó sobretot per mitjà de la col·laboració en les polítiques d'integració de col·lectius desfavorits, a través de l'oferta d'ocupació, entre altres.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, teixit empresarial, associacions ciutadanes i Fòrum de participació ciutadana.

ACCIÓ b.1.6 Creació d'un banc de temps

OBJECTIUS

- Fomentar la cooperació entre els veïns de l'Alcúdia i fomentar les seues relacions personals.

- Oferir una via alternativa per a l'adquisició de servicis.
- Promocionar l'esperit de servici a la comunitat.

DESCRIPCIÓ

El banc de temps és una iniciativa que pretén simplificar les vies d'adquisició de servicis eliminant el factor diners i substituint-ho per la implicació i dedicació personal.

El concepte és senzill, una persona accedeix a un servici que requereix i pel que una altra li dedica un cert temps i des d'eixe moment ella mateixa deu un temps equivalent que pagarà realitzant els servicis per als que estiga capacitat.

La dificultat que entraña esta idea, aparentment simple és l'establiment de l'equivalència entre els temps de cada servici, per posar un exemple, a quantes hores d'ensenyança equival una hora de fusteria?

La segona dificultat és la implicació personal dels usuaris, ja que en principi no es formalitza cap contracte per això.

AGENTS IMPLICATS

Associacions ciutadanes, Fòrum de participació ciutadana

ACCIÓ b.1.7 Construcció d'albergs i centres d'informació per a immigrants

OBJECTIUS

- Facilitar l'accés de la població immigrant al municipi, incint en els primers dies que pernocten en el municipi a la recerca de treball.
- Orientar la població immigrant en la seua busca de treball i informar-los dels tràmits administratius per a la regularització de la seua situació així com dels recursos a la seua disposició.

DESCRIPCIÓ

La immigració és un fenomen cada vegada més habitual en la nostra societat. Els immigrants ocupen llocs de treball del sector agrari, industrial i servicis i es consoliden com a força motriu de l'economia valenciana.

No obstant no troben moltes facilitats en la seua busca d'un lloc de treball i sovint viuen en condicions precàries.

Per mitjà de la construcció d'albergs municipals per a immigrants es pretén dignificar el moviment migratori, facilitant-los un espai on habitar fins a consolidar la seua situació laboral.

Un altre dels conflictes a què s'enfronten és la regularització de la seua condició immigrant, per la complexitat dels processos administratius, i sovint, per les dificultats lingüístiques. La creació de centres d'informació per a l'immigrant pretén facilitar-los estes primeres fases d'integració.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia. Conselleria de Benestar Social. Associacions ciutadanes

ACCIÓ b.1.8 Augmentar les partides pressupostàries destinades a recursos socials

OBJECTIUS

- Consolidar i millorar els servicis socials que oferta el municipi.

DESCRIPCIÓ

La vessant social és fonamental en el desenvolupament d'un plans d'educació Permanent. Els conflictes socials es treballen des de les corporacions locals, i es destinen importants partides pressupostàries.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia

ACCIÓ b.1.9 Espais culturals oberts que propicien la convivència**OBJECTIUS**

- Dinamitzar la convivència entre els ciutadans de l'Alcúdia, amb independència de la seua procedència, religió, ètnia i qualsevol altre factor de diversitat humana.
- Crear espais d'intercanvi i promoció culturals.
- Incentivar la inquietud cultural per mitjà de l'oferta d'experiències estimulants.

DESCRIPCIÓ

Esta acció proposa l'organització d'esdeveniments culturals en espais oberts, a manera d'exposicions, jornades, setmanes temàtiques, etc. En el municipi com a mecanisme de foment de l'activitat cultural i de la convivència entre els veïns.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia; Associacions ciutadanes, Fòrum de participació ciutadana.

PROGRAMA B.2 FOMENT DE L'ALCUDIA COM A CIUTAT EDUCADORA**ACCIÓ b.2.1 Elaboració d'un programa d'absentisme escolar: Programa de Tutors Voluntaris****OBJECTIUS**

- Disminuir l'absentisme escolar a través de l'atenció personalitzada i pròxima als alumnes.

- Millorar el rendiment acadèmic dels alumnes, especialment en aquells pertanyents a grups habitualment absentistes.
- Fomentar la implicació dels alumnes en la institució escolar i la seua participació en els conflictes socials del municipi.

DESCRIPCIÓ

L'absentisme escolar és un problema greu del sistema educatiu contra el no s'ha trobat cap solució efectiva fins al moment. Els absentistes solen ser reincidents pel que una possible via d'actuació podria ser l'atenció individualitzada per part de joves voluntaris del propi centre.

La pretensió és acostar a l'alumne absentista a la institució escolar per mitjà de la tutoria per part d'un alumne/a de cursos més avançats, a poder ser compartisca alguna característica comuna a l'alumne/a absentista. D'altra banda, el programa de voluntariat no ha de minvar el rendiment escolar del voluntari i el seu perfil

Haurà de ser cuidadosament seleccionat. S'haurà d'establir un codi de normes mínimes d'actuació.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, Benestar Social i Institucions educatives i alumnat

ACCIÓ b.2.2 Potenciar la formació no reglada**OBJECTIUS**

- Oferir alternatives de formació a la població alcudiana que incidisquen en l'especialització per a un determinat lloc de treball (formació ocupacional, Tallers d'ocupació, Escoles Taller, Tallers de Formació i inserció Laboral, Centres ocupacionals, etc).

- Complementar la formació reglada de la ciutadania.
- Cobrir les necessitats de personal format en àrees específiques de les empreses.

DESCRIPCIÓ

Determinats sectors de la població troben moltes dificultats per a acabar els seus estudis en la formació reglada. D'altra banda no disposen d'una formació suficient per a accedir a un lloc de treball. De manera semblant ocorre amb la població discapacitada, que troba serioses dificultats per a accedir a un lloc de treball.

Per això es planteja la necessitat d'oferir una alternativa formativa, de caràcter fonamentalment pràctic que oferisca una oportunitat de treball per a estos ciutadans.

L'organització de Tallers d'ocupació, Tallers de Formació i Inserció Laboral, Escoles Taller, etc, des de la iniciativa municipal redonda per això la millora de la qualitat de vida de la població. Per a l'organització d'esta formació es podrà comptar amb la col·laboració d'associacions ciutadanes, però sobretot amb empreses del municipi per mitjà de l'elaboració dels convenis oportuns, de manera que es cobrisquen les necessitats formatives de les empreses alhora que es brinda una oportunitat laboral o de promoció interna en l'empresa a la població.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, SERVEF, Conselleria de Benestar Social, associacions i empreses del municipi.

ACCIÓ b.2.3 Creació de Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior

OBJECTIUS

- Oferir alternatives de formació a la població alcudiana que incidisquen en l'especialització per a un determinat lloc de treball sense la necessitat d'anar-se a una altra població.
- Complementar i potenciar la formació reglada de la ciutadania.

DESCRIPCIÓ

Determinats sectors de la població troben moltes dificultats per a acabar els seus estudis en la formació reglada. Tinguem que desplaçar-se a altres poblacions.

Per això es planteja la necessitat d'oferir una alternativa formativa, de caràcter fonamentalment professional que oferisca un nou itinerari formatiu i una oportunitat als ciutadans.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, Conselleria d'Educació

ACCIÓ b.2.4 Campanya d'educació en valors

OBJECTIUS

- Promoció dels valors inspiradors del desenvolupament permanent.

DESCRIPCIÓ

Des de la corporació local i associacions ciutadanes ha de partir la iniciativa per la promoció dels valors que inspiren del desenvolupament sostenible en el seu triple vessant social, econòmic i educativa.

El mode de difusió d'estos valors serà a través de campanyes d'educació en valors destinades al conjunt de la població alcudiana o a sectors específics.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i associacions ciutadanes i Fòrum d'educació permanent

ACCIÓ b.2.5 Major coordinació interadministrativa en matèria d'educació

OBJECTIUS

- Millorar la qualitat de l'ensenyança i facilitar la gestió dels centres educatius, fomentant la coordinació entre les diverses administracions competents.
- Impulsar la creació de nous programes educatius en el municipi.

DESCRIPCIÓ

Les competències en matèria d'educació reglada estan assumides en part per l'administració autonòmica, però les corporacions locals tenen la capacitat d'organitzar una gran nombre d'activitats formatives no reglades de gran importància per a la formació de la ciutadania.

En tot cas, i donat els limitats recursos dels ajuntaments, és convenient una major coordinació interadministrativa en matèria d'educació, de manera que les activitats que s'organitzen des de qualsevol administració se centren en les necessitats reals de la població, evitant disfuncions i optimitzant la gestió dels recursos.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i Diputació de València i Conselleria de Educació.

ACCIÓ b.2.6 Escola per a pares

OBJECTIUS

- Oferir als adults una oferta educativa de qualitat tant reglada com no reglada.
- Accedir a la població adulta a través dels col·legis.

DESCRIPCIÓ

La població adulta sol tindre més conflictes per a accedir a l'oferta formativa. La dificultat per a compatibilitzar-la amb l'horari laboral i l'atenció de la casa i dels fills pot socavar el seu interès formatiu. En alguns casos, a més, la població adulta no disposa de la formació mínima.

L'escola de pares no és més que una altra modalitat de formació per a adults que té la particularitat d'oferir-se en els centres educatius de primària o secundària. Utilitzar els fills com a focus d'atracció per als adults podria garantir el seu accés a una oferta formativa de qualitat.

En estos centres s'hauria d'oferir tant ensenyança reglada, per a obtindre les titulacions bàsiques com a ensenyança no reglada que agruparia des de Tallers de Formació i Inserció Laboral que poden aportar un certificat del SERVEF, fins a activitats d'oci.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, AMPES, Col·legis, Institut.

ACCIÓ b.2.7 Campanya d'activitats d'oci nocturn juvenil

OBJECTIUS

- Oferir alternatives a l'oci nocturn actual dels joves.
- Incentivar un estil de vida saludable i un temps d'oci esportiu, cultural, etc. I els valors de convivència, coordinació, treball en equip, etc.
- Encoratjar a l'abandó del consum d'alcohol i altres drogues per part de la població juvenil.

DESCRIPCIÓ

Esta acció pretén oferir als joves alternatives d'oci nocturn saludables. Per a això s'oferiran activitats concretes per al col·lectiu durant el seu temps d'oci. Algunes d'estes activitats podrien ser:

- Esportives (Campionats, marxes per la naturalesa, etc. nocturnes)
- Culturals (teatre, concerts, exposicions, debats, conferències)
- De joc (campionats de cartes, escacs, rol)
- De voluntariat, etc.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, associacions juvenils, federacions esportives, etc)

ACCIÓ b.2.8 Estimulació de la implicació de la societat alcludiana com un valor més del Patrimoni.

OBJECTIUS

Considerar a la societat com un fet cultural més, potenciant el valor que esta té en si mateixa i establint mecanismes i polítiques de conservació social.

DESCRIPCIÓ

En el context dels grans canvis que està patint la societat actual, amb processos de globalització que afecten tant els sistemes productius com a la pròpia societat, es considera necessari considerar a la societat com un fet més del valor patrimonial que té el municipi.

A priori resulta complicat establir quins són els mecanismes que s'han d'utilitzar per a desenvolupar esta acció. La consolidació social dels districtes i pedanies, la protecció de les manifestacions culturals pròpies, tant del municipi com de les pedanies, i la potenciació de les relacions internes que conduïsquen al bo veïnat dels ciutadans del municipi són els pilars en què ha de sustentarse esta acció.

Per a aconseguir açò es proposa l'estimulació de la participació de la societat en la vida de la ciutat, considerant els espais públics com a espais per a la convivència i fomentant mecanismes d'incentivació a la participació i a la implicació de tots els estaments de la societat local.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, tota la societat local, especialment les associacions.

ACCIÓ b.2.9. Plans de Gestió Cultural Integral ALCÚDIA CIUTAT DE CULTURA

OBJECTIUS

- Oferir un nodrit programa cultural en el municipi de l'Alcúdia, basat en la coordinació i coherència entre els continguts oferits per cada recurs.
- Facilitar una estratègia de màrqueting global de les activitats culturals.

- Consolidar la importància de l'Alcúdia com a centre cultural en la província.

DESCRIPCIÓ

L'Alcúdia disposa d'un gran patrimoni cultural i d'una gran tradició en l'organització d'activitats culturals. Es requereix un Plans de Gestió Integral que facilite l'optimització dels recursos, la coordinació dels continguts i les estratègies de promoció turística.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, Òrgans de gestió del patrimoni cultural, Diputació de València, Conselleria de Cultura, Conselleria d'educació i Esport.

PLA LOCAL D'EDUCACIÓ PERMANENT DE L'ALCÚDIA LÍNIA D'ACTUACIÓ C: PROMOCIÓ DE LES ACTIVITATS ECONÒMICA I OCUPACIÓ

PROGRAMA C.1 FOMENT DE L'OCUPACIÓ I LA FORMACIÓ ACCIÓ c.1.1 Creació d'un viver d'empreses de servicis a la comunitat.

OBJECTIUS

- Recolzar les iniciatives empresarials del sector servicis creant una infraestructura adequada per a albergar les noves empreses.
- Explotar el sector servicis per mitjà de la creació i estabilització de noves empreses.

DESCRIPCIÓ

La creació d'un viver d'empreses tenen com a objecte facilitar la creació i instal·lació en el municipi de noves empreses. En el cas de l'Alcúdia, es proposa un viver relacionat amb el sector servicis, en un intent de promocionar el sector terciari en el municipi.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia

ACCIÓ c.1.2 Promoció de la Responsabilitat Social en l'empresa

OBJECTIUS

- Fomentar la implicació social del teixit empresarial, per mitjà de la responsabilitat social de l'empresa.

DESCRIPCIÓ

La Responsabilitat Social Corporativa és un concepte cada vegada més present en la gestió de les empreses i organitzacions que busquen un futur sostenible. La seua essència es basa en la integració de factors socials i mediambientals dins de l'estratègia de negoci, per a desenvolupar una gestió ètica i socialment responsable.

La promoció d'esta orientació en la gestió empresarial es basa en campanyes de comunicació i incentius a les empreses via inclusió de clàusules específiques en els plecs municipals.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, Cambra de Comerç de València

ACCIÓ c.1.3 Eradicació del treball submergit i la precarietat laboral

OBJECTIUS

- Eliminar el treball submergit per la seua evident condició de precarietat laboral.

DESCRIPCIÓ

El treball submergit és una manifestació de la precarietat laboral i ha de ser eliminat en reivindicació dels drets civils de la població.

El mecanisme més adequat per a poder implementar esta acció és la firma de convenis de col·laboració entre l'ajuntament, els sindicats i el SERVEF. Estos convenis estaran informats sobre els principis següents:

- Promoció dels incentius a les empreses per a la contractació estable de personal.
- Difusió de les ajudes i incentius a les empreses per a afavorir la igualtat efectiva d'homes i dones en el mercat laboral
- Suport a la inserció sociolaboral de persones desfavorides en les empreses.
- Difusió de pràctiques empresarials que afavorisquen la conciliació dels interessos professionals i personals, que garantisquen una millora en la qualitat de vida dels treballadors i les seues famílies
- Potenciació de les polítiques de participació dels treballadors en les empreses
- Realització d'un estudi sobre els horaris de treball en el sector industrial
- Suport als sindicats locals perquè incrementen i milloren els servicis que ofereixen als treballadors

- Promoció de l'afiliació sindical, a nivell general i Sectorial.

AGENTS IMPLICATS

Sindicats, Ajuntament, Empresaris locals, SERVEF

ACCIÓ c.1.4 Accions d'orientació laboral

OBJECTIUS

- Capacitar a la població per a la busca d'ocupació.

DESCRIPCIÓ

Elaboració d'un curs de busca activa d'ocupació, destinat a la població amb dos anys o més d'antiguitat d'inactivitat laboral, parats majors de 45 anys i altres col·lectius desfavorits.

En el curs s'especificaran els recursos existents per a la busca d'ocupació, inclosos els formatius, l'elaboració de currículum vitae, l'enfrontament a entrevistes de treball i test psicotècnics, etc.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia, SERVEF

ACCIÓ c.1.5 Estimular la presència de dones en professions típicament masculines

OBJECTIUS

- Treballar per la igualtat entre sexes a través de la inserció de la dona en el mercat laboral
- Obrir noves perspectives de treball a la població femenina i eliminar els tòpics discriminatoris que associen un treball i sexe.
- Evidenciar les capacitats laborals de la població femenina inclús en les eixides laborals que els estan vedades socialment.

DESCRIPCIÓ

Esta acció tracta de treballar per la igualtat entre els sexes i la inserció de la dona en el mercat laboral. Per a això pretén aprofundir en les ocupacions típicament masculines que s'associen al sector industrial, transport, construcció, agricultura i ramaderia o activitats extractives.

Les vies de treball incideixen en els avantatges fiscals davant de la contractació femenina, l'establiment de convenis entre sindicats, Ajuntament, sector empresarial, SERVEF, col·lectius i associacions de dones i altres.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament, sindicats, sector empresarial, SERVEF, col·lectius i associacions de dones

ACCIÓ c.1.6 Desenvolupament dels nous jaciments d'ocupació existent en el mercat**OBJECTIUS**

- Diversificar el sector econòmic del municipi potenciant els nous jaciments d'ocupació.
- Oferir noves expectatives de treball per als ciutadans.
- Ocupar els nous nínxols de mercat amb empreses i treballadors locals.

DESCRIPCIÓ

La societat assisteix a una expansió del mercat laboral sense precedents. Nous sectors com l'atenció a persones majors, el medi ambient, la consultoria o els servicis a empreses s'estan desenvolupant i són un mercat potencial per a els ciutadans alcudians.

L'ajuntament de l'Alcúdia té l'oportunitat d'incentivar el desen-

volupament d'estos nous jaciments, en col·laboració amb el SERVEF i els sindicats, per mitjà de les ajudes a les noves empreses o la formació a la població.

AGENTS IMPLICATS

Ajuntament de l'Alcúdia i SERVEF i Cambra de Comerç i sindicats.

LÍNIES D'ACCIÓ

PER A LA MILLORA DE L'EDUCACIÓ PERMANENT A BELLREGUARD

LÍNIA A: PROMOURE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA, L'EDUCACIÓ EN VALORS I LA CONVIVÈNCIA

El foment de la participació ciutadana, del treball en xarxa, de les relacions socials, de la convivència i de l'educació en valors destaca com una de les línies d'acció a Bellreguard. I en este sentit, hi ha diferents iniciatives que van encaminades a d'enfortir la societat, el seu teixit associatiu i la construcció d'una ciutadania compromesa i respectuosa.

A.1. Creació del Consell de Participació Ciutadana.

La primera proposta d'acció és la creació d'un Consell de Participació Ciutadana amb tres grans objectius. D'una banda, establir un **pont de comunicació i relació** entre el **nivell polític i el nivell associatiu** i ciutadà. En segon lloc, constituir un **espai d'informació i coordinació** dels diferents recursos de Bellreguard. I finalment, potenciar i dinamitzar la **participació de la societat civil** en la vida social del municipi.

Així doncs, el Consell estaria format per:

- Tècnics/ques dels recursos i serveis que treballen al territori.
- Representants del teixit associatiu.
- Persones representants de diferents col·lectius socials, com ara la gent gran, la joventut, etc.
- Altres persones de referència o que es consideren interessants per la seua experiència, perspectiva o compromís amb la comunitat local.

Entre les funcions del Consell de Participació Ciutadana trobem:

1. Crear un **canal formal de comunicació** amb l'Ajuntament, a través del qual rebre informació del govern local i elaborar propostes de millora.
2. **Impulsar noves iniciatives socials.**
3. **Coordinar** els diferents **recursos educatius i socials**, per tal de:
 - optimitzar les seues accions;
 - potenciar les relacions entre els diferents serveis i persones tècniques que treballen al territori;
 - promoure les oportunitats que ofereix el treball en xarxa pel que fa a l'intercanvi i divulgació d'informació, l'enfortiment i creació de teixit associatiu i la programació d'accions educatives des d'una perspectiva integral.Així per exemple, cal impulsar que l'IES es relacione i s'implique de manera més directa amb els recursos i activitats del poble; cal millorar la coordinació entre el CEIP i l'IES i entre els centres escolars i serveis socials; i cal buscar una solució per a que hi haja una compatibilitat horària entre la catequesi i la resta d'accions educatives de caràcter cultural, esportiu, de reforç escolar, etc. que es desenvolupen al municipi.
4. **Dinamitzar la participació ciutadana.** Dins d'esta funció trobem diverses propostes:

- Constituir la Comissió de Festes.
- Crear el Consell de Benestar Social. L'estructura d'este podria ser semblant a la del consell que existia abans. Entre els participants en este òrgan trobarem a representants de l'Ajuntament, de l'Associació de Dones, de l'Associació de Jubilats, de la joventut, de Càritas, de la policia local, del Centre d'Educació Infantil i Primària, de l'Institut d'Educació Secundària, del centre de salut, etc.
- Fomentar la participació i implicació dels pares i mares en les AMPES del CEIP i de l'IES, i en general en la vida escolar com un mitjà d'aprenentatge i de millora de les polítiques públiques. Així com promoure la comunicació i la relació entre pares i mares i el professorat de l'IES; o la implicació en l'Escola de Música.
- Impulsar un banc del temps. Esta iniciativa ofereix la possibilitat d'intercanviar temps oferint coneixements, habilitats o recursos, potenciant les relacions i les xarxes socials i la participació ciutadana.
- Promoure una xarxa de voluntariat social, per tal de potenciar la implicació i participació de la ciutadania en la vida social i a més donar suport al banc del temps.

L'organització interna del Consell de Participació Ciutadana podria estructurar-se a partir de temàtiques generals com la cultura, la joventut, els esports, serveis socials, etc. per tal d'agilitzar i fer més eficient el seu funcionament. La freqüència de les reunions del Consell seria trimestral i l'Ajuntament l'encarregat de la promoció del mateix.

A.2. Millorar la difusió de la informació entre els recursos i serveis públics i socials.

La difusió de la informació sobre els recursos educatius i socials es fa a través dels canals tradicionals i habituals com són els bans, els taulells d'anuncis o la web municipal. Però moltes vegades esta informació no arriba a les persones que treballen. Esta qüestió afecta tant a la participació ciutadana i associativa en la vida cultural i social de la comunitat, com a l'organització de les activitats i de les polítiques que desenvolupen els recursos i serveis.

Així, caldria promoure altres vies de transmissió i divulgació de les activitats i dels serveis existents al territori. Entre les propostes trobem:

- Editar una guia dels recursos de Bellreguard.
- Fer una difusió de les diferents activitats mitjançant tríptics, cartells i altres mitjans.
- Pensar en altres estratègies per tal de difondre la informació dels serveis i activitats entre els recursos i la ciutadania.

A.3. Fomentar l'educació en valors als diferents espais educatius.

Un altre dels aspectes més destacats dins d'esta línia d'acció és l'educació en valors a Bellreguard en qualsevol espai i/o àmbit (esportiu, cultural, musical, etc.). Cal realitzar actuacions educatives lligades a valors de responsabilitat i civisme des d'una perspectiva genèrica i integral per tal de crear una ciutadania respectuosa i compromesa. Entre les propostes destaquen:

- Desenvolupar accions per a treballar l'educació en valors (la responsabilitat ciutadana, la posada en valor i tindre

cura d'allò que és públic, etc.) potenciant la participació i la capacitat d'elecció.

- Cercar referents educatius, sobretot en l'àmbit de la joventut.
- Promoure accions de caràcter educatiu en l'àmbit fester.
- Realitzar accions educatives per a previndre les drogo-dependències.

A.4. Potenciar, enfortir i dinamitzar les relacions socials.

Un dels punts que també preocupa a la població de Bellreguard és l'enfortiment dels lligams socials a través del foment del teixit associatiu i de les relacions entre les ciutadanes i ciutadans. En este sentit s'aposta per:

- Impulsar la comunicació i la participació de la ciutadania en la vida cultural i social de Bellreguard, especialment en la societat civil. Cal incidir en esta acció en certs grups com són la joventut, les dones, la població migrada, les persones amb discapacitat, els col·lectius en risc d'exclusió social o les persones menys integrades en la comunitat local.
- Estimular les relacions intergeneracionals a través de la programació d'activitats conjuntes per a la població infantil, juvenil, adulta i gent gran. Entre estes actuacions cal promoure activitats familiars.
- Cal desenvolupar accions educatives i socials per a acabar amb la violència masclista.

A.5. Promoure la diversitat, l'intercanvi i la convivència multicultural.

A Bellreguard no s'han identificat conflictes de caràcter racista i la integració dels diferents grups ètnico-culturals es realitza des dels

diferents àmbits (serveis socials, centres escolars i associacions) i recursos locals. No obstant, cal continuar treballant per a garantir la convivència i la diversitat cultural. Entre les propostes trobem:

- Crear un espai multicultural on es podrien programar activitats per afavorir la multiculturalitat. La titularitat d'este espai seria pública i caldria que una persona responsable que s'encarregara de la gestió i dinamització del mateix.
- Facilitar els intercanvis culturals de diferents tipus, com ara gastronòmics, cinematogràfics, fotogràfics, lingüístics, etc. entre els diferents grups poblacionals.
- Potenciar les relacions interpersonals entre els grups escolars de diferents procedències geogràfiques, per tal d'evitar que es creen ghettos socials a l'IES.
- Crear una aula d'acollida al CEIP i a l'IES per a facilitar la inserció lingüística de la població migrada.
- Estudiar les barreres d'accés als diferents recursos i accions educatives locals, promovent la participació de la població migrada en els diferents serveis i activitats que s'organitzen en els diferents àmbits (educatiu, esportiu, cultural, juvenil, etc.) a Bellreguard. A més, cal posar especial atenció a les seues necessitats en qüestions d'habitatge, treball digne i manca de xarxes socials de suport.

LÍNIA B: MILLORAR LES DOTACIONS DELS ESPAIS I EQUIPAMENTS PÚBLICS I OPTIMITZAR ELS SEUS USOS

B.1. Optimitzar l'ús dels espais públics existents i crear-ne de nous.

En general hi ha una valoració positiva dels espais i equipaments públics, i la principal demanda és el seu manteniment i l'optimització dels seus usos. Però cal dir, que trobem propostes per a la

creació de nous espais sobretot per a donar resposta a iniciatives culturals.

- Racionalitzar l'ús dels espais públics existents, mantenint-los en bon estat i aprofitant-los per a programar activitats alternatives. La filosofia de la proposta no es crear molts més equipaments, si no destinar els existents a usos diversos i alternatius. Un exemple podria ser l'ús de les instal·lacions del CEIP per a realitzar activitats extraescolars dirigides a diferents sectors poblacionals i en horaris diversos.
- Ampliar la nova Escola Bressol municipal, ja que no té suficients places per atendre a tota la població de 0 a 3 anys. A més, caldria potenciar la seua coordinació amb el CEIP, amb la Biblioteca Municipal per a la realització de conta-contes i amb l'Escola i Banda de Música per a l'organització de concerts.
- Augmentar els espais de l'IES per a reduir el nombre d'alumnes per classe, per ampliar la mida de les aules i la seua disponibilitat per tal de poder tindre una oferta àmplia i diversa d'optatives i el laboratori d'idiomes. A més, calen millores en el manteniment de les instal·lacions per a solucionar les goteres, la manca de calefacció al gimnàs i altres deficiències.
- Creació d'un espai cultural on s'ubiquen els recursos i serveis educatius relacionats amb la cultura i les seues diferents expressions. En este sentit, es solucionarien moltes de les mancances d'espai, com la falta d'aules per a l'ensenyament musical o per als assajos. En este equipament podria situar-se l'Escola de Música de la Societat Musical, la de la Colla de Dolçainers i Tabaleters, locals d'assajos per a grups locals de música, l'Escola de Teatre, un sala d'exposicions, etc.

- Construir un auditori a Bellreguard.
- Construir una piscina coberta.
- Eliminar amb les barreres arquitectòniques en tots els espais públics.

B.2. Augmentar els recursos humans, econòmics i materials dels serveis públics i socials.

La proposta d'augment dels recursos humans, econòmics i materials dels diferents serveis que treballen al territori respon a la necessitat de millorar l'atenció que presten i les activitats que ofereixen.

- La treballadora social de la Mancomunitat està molt ben valorada entre la població de Bellreguard. Però per a donar resposta a totes les demandes en este àmbit, millorar les prestacions i l'atenció horària i professional a les diferents situacions socials del municipi, cal contractar personal complementari, i més concretament personal auxiliar, un/a psicòleg/a i un/a logopeda.
- Augmentar les partides pressupostàries destinades al Centre Municipal de Formació de Persones Adultes, donada la situació econòmica deficitària amb la que compta i per tal d'ampliar l'oferta de cursos d'educació no formal i els diferents nivells d'anglès.
- Ampliar les subvencions de la Conselleria d'Educació i de la Diputació de València per a dotar de més professorat i recursos econòmics a l'Escola de Música per tal de millorar la seua oferta formativa d'instruments.
- Tot i la bona valoració de la Biblioteca Municipal i dels serveis que ofereix, cal millorar el fons bibliogràfic i augmentar el personal per tal d'oferir activitats d'animació lectora i d'altre tipus.

- Destinar més mitjans a l'àrea de joventut amb l'objectiu d'ampliar l'oferta de serveis i programes que es desenvolupen des de la Llar Juvenil.

B.3. Potenciar els serveis i recursos de la Mancomunitat de la Safor. L'objectiu d'esta proposta és enfortir l'estructura d'este òrgan supramunicipal, augmentant els recursos econòmics dels que disposa, millorant i ampliant els serveis que ofereix als diferents municipis i promovent la seua autonomia política i imparcialitat partidista i electoralista.

B.4. Millorar les comunicacions i les infraestructures del territori.

Davant la percepció que la comarca de la Safor no està ben comunicada internament, hi ha diferents qüestions relacionades amb les infraestructures i amb les tecnologies de la informació que preocupen a la població:

- Canviar l'itinerari de la carretera 332 per a que no passe per dins del nucli urbà.
- Conèixer les xarxes de comunicació entre Bellreguard i els pobles del voltant, sobretot amb Oliva i Gandia com a nuclis més grans i amb més recursos educatius i socials. En este sentit, cal millorar les comunicacions existents, potenciar la xarxa de transport públic i unir Gandia amb Dénia a través de ferrocarril, passant per Bellreguard.
- Cablejar tot el nucli urbà per tal que les tecnologies telefòniques siguen accessibles a tota la població, ja que en estos moments hi ha una zona de la població que no hi té accés. A més, també es demana la instal·lació de la xarxa Wi-fi a tot el municipi.

- Millorar les comunicacions que suposen una barrera per a les persones amb algun tipus de discapacitat auditiva o visual.

LÍNIA C: MILLORA DE LA PROGRAMACIÓ DELS RECURSOS EDUCATIUS I FOMENT DE LES POLÍTQUES SOCIALS

C.1. Millorar la programació cultural i les accions formatives.

En general la vida cultural de Bellreguard ha estat valorada de manera molt positiva, tant pel que fa les iniciatives sorgides des de la societat civil i el govern local, com pel que fa a les instal·lacions com la Casa de la Cultura. No obstant, hi ha alguns aspectes que han sorgit com a demandes de millora de la política cultural. Estes propostes es mouen des de les més genèriques a les més específiques i concretes. Entre les primeres trobem:

- Crear la plaça de dinamitzador/a cultural.
- Realitzar un estudi sociològic sobre les demandes i interessos de la població en l'àmbit cultural.
- Ampliar, millorar la qualitat i diversificar la programació cultural, sobretot tenint en compte la població infantil i juvenil, i oferint espectacles de teatre, dansa i concerts de diferents estils musicals com jazz, rock en valencià, música de cambra, etc.
- Davant la "crisi de l'espectador/a", cal buscar estratègies de motivació, participació i assistència a les activitats culturals, sobretot per a població infantil, juvenil, migrada i gent gran.
- Tot i la bona valoració de la Casa de la Cultura, cal donar-li un nou impuls i dinamitzar-la, potenciant els seus serveis

a través de l'ampliació de l'horari; augmentant els recursos humans amb la contractació d'un/a conserge que s'encarregue de la recepció i del manteniment; i millorant els equips i dotacions, per exemple insonoritzant i renovant el saló d'actes i el seu equip de so, d'il·luminació, etc.

- Diversificar les actuacions que es realitzen durant les festes populars, organitzant activitats alternatives per a les persones que no formen part de les comparses.

Entre les segones trobem:

- Crear una Escola d'Arts Escèniques amb una estructura estable de recursos humans, econòmics i d'accions formatives i de programació.
- Ampliar l'oferta formativa d'instruments relacionats i no relacionats amb la Banda de Música i aconseguir un major reconeixement dels estudis de l'Escola de Música.
- Fomentar la recuperació del ball tradicional de la forca.
- Organitzar activitats d'iniciació i animació lectora i d'altres tipus a la Biblioteca Municipal.

C.2. Millorar la programació i la gestió dels equipaments esportius locals.

Pel que fa a l'àmbit dels esports, es valoren de manera molt positiva les instal·lacions amb les que es compta. No obstant, destaquen les mancances que afecten a l'oferta d'activitats i de programació municipal alternativa al futbol, a la participació de la població en les diferents accions i al distanciament entre algunes associacions esportives i el govern local anterior. La principal proposta és dinamitzar i millorar la programació esportiva a través de la contractació d'una nova persona que s'encarregue de:

- Realitzar la programació esportiva anual.
- Millorar i diversificar l'oferta d'activitats esportives, adaptant-les a les característiques específiques dels diferents sectors poblacionals i grups socials. En este sentit, cal potenciar les accions esportives dirigides a les persones amb discapacitat, la població infantil de 6 a 12 anys, la població femenina adolescent, la població migrada, la gent gran, etc.
- Gestionar i optimitzar l'ús de les instal·lacions esportives municipals i dels equipaments locals com les del CEIP o de l'IES, obrint els espais públics per a programar activitats en diferents horaris, per exemple fora de l'horari escolar; i dirigides a persones de diferents edats.
- Ampliar l'horari d'alguns equipaments esportius per a fer compatible pràctica esportiva i vida laboral.
- Coordinar les diferents actuacions i entitats esportives, així com les iniciatives del govern local i de l'àmbit associatiu; fer de mediador en els conflictes que puguin aparèixer, etc.
- Promoure la pràctica esportiva i la participació de la població en general en les diferents activitats esportives.

C.3. Reforçar les accions educatives de la població infantil.

Per a la població infantil s'aposta per l'ampliació dels recursos educatius amb els que compta tant pel que fa a les activitats, com als equipaments i els serveis dirigits a este sector poblacional:

- Valorar la possibilitat de fer jornada contínua als matins al CEIP.
- Ampliar l'horari de vesprada de les activitats extraescolars i oferir-ne d'esportives.

- Contractar educadors/es per al menjador del CEIP per tal de realitzar una tasca educativa en este espai i temps. I també oferir este servei durant el mes de setembre.
- Crear una ludoteca infantil dirigida a la població entre 1 i 12 anys. A més des d'este recurs públic es podrien organitzar activitats familiars que potenciaren la convivència i el temps que passen pares i mares amb els seus fills i filles.
- Incloure mobiliari urbà adreçat a la població de 8 a 12 anys, com per exemple circuits de patinatge o altre tipus de mobiliari lúdic.
- Caldria tindre present en les pròximes intervencions els xiquets i xiquetes amb necessitats educatives especials, amb mancances socio-econòmiques o amb problemàtiques personals que interfereixen en l'aprenentatge escolar.

C.4. Millorar i diversificar l'oferta educativa, formativa i d'oci de la població adolescent i juvenil.

La joventut té unes característiques específiques, unes motivacions i interessos diferents als de la resta de la societat. I tot i que la Llar Juvenil i la tècnica de joventut tenen una valoració molt positiva entre la població, hi ha diverses propostes de millora tant de la seua programació com pel que fa a les accions d'educació més formal que se'ls ofereixen des dels centres d'ensenyament.

- Realitzar un estudi sociològic sobre les característiques i les demandes de la joventut de Bellreguard.
- Hi ha un alt índex d'alumnat que abandona els estudis sense acabar l'ESO, bé per la desmotivació, bé per l'alta oferta laboral que no requereix de mà d'obra qualificada. Per a fer front a esta situació, cal millorar l'oferta formativa

per a la població adolescent i juvenil, promovent la continuïtat de la seua formació i la seua inserció socio-laboral. En este sentit, s'haurien de potenciar les Escoles Taller i els Programes de Garantia Social existents a la comarca, facilitant l'accés de l'alumnat de Bellreguard. A més, si és considerara necessari es podrien reorientar els programes del municipi i crear una Escola Taller a Bellreguard.

- Davant l'absentisme escolar, cal oferir accions formatives i de recolzament, alternatives als programes de compensatòria, dirigides a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge degudes a problemàtiques socials i personals. A més, en paral·lel cal ampliar la formació del professorat per a millorar la seua capacitat d'intervenció davant problemàtiques actitudinals. En esta línia, s'ha de fomentar la matriculació en els cicles formatius i oferir-ne de nous i alternatius als actuals, que siguen atractius tant per la població femenina com masculina. A més, cal promoure els ponts de relació i coordinació entre l'IES, serveis socials, l'Agent de Desenvolupament Local i les organitzacions empresarials i d'oficis per tal de millorar la qualificació professional i la inserció laboral futura.
- Millorar l'oferta d'activitats extraescolars a l'IES, fent-la atractiva per a les i els adolescents.
- Ampliar els serveis i activitats que es programen des de la Llar Juvenil, potenciant-la com a espai jove de trobada, d'aprenentatge, d'interrelació i de pertinença. I més específicament, cal potenciar les actuacions dirigides a jòvens de 12 a 16 anys i a la població migrada.
- Diversificar l'oferta d'accions relacionades amb les arts (teatre, dansa, pintura, etc.), i d'activitats d'oci diürn i nocturn

de caràcter educatiu i alternatiu als pubs i discoteques, així com els usos dels espais públics per a respondre a la diversitat d'interessos i motivacions de la joventut.

- Fomentar les relacions interpersonals entre els i les joves, generant espais de convivència educativa i d'aprenentatge.

C.5. Millorar l'atenció i les prestacions a la gent gran.

La gent gran són un altre sector poblacional amb unes característiques i necessitats específiques. Les iniciatives donen resposta tant a les demandes de caràcter més assistencial, com a qüestions de relacions i convivència intergeneracional, benestar social, desenvolupament personal i dinamització d'activitats.

- Estudiar les barreres d'accés als diferents serveis locals i activitats que desenvolupen, així com les demandes i interessos, per tal de realitzar una programació integral que potencie la participació de la gent gran en la vida social i cultural de Bellreguard.
- Buscar mesures per atendre les necessitats bàsiques no cobertes de la gent gran.
- Construir un centre de dia municipal per a la gent gran.
- Potenciar els cursos d'educació no formal i les activitats culturals i d'oci dirigides a la gent gran més jove, és a dir, a les persones que tenen al voltant dels 65 anys, i fomentar la participació i el voluntariat en esta franja d'edat.
- Contractar a un/a dinamitzador/a que programe nous cursos i activitats, tant dins de l'estructura de l'associació de jubilats i jubilades com fora de la mateixa.
- Resoldre els punts conflictius de la gestió de la Llar de Jubilats.

C.6. Promoure les accions formatives i d'inserció laboral.

Davant la manca de recursos pel que fa a la formació i inserció ocupacional i el treball precari o de mà d'obra poc qualificada, la proposta seria crear una oficina o departament d'inserció laboral dirigida a la població jove i adulta. El responsable d'este recurs seria l'Agent de Desenvolupament Local, a qui se li han de redefinir les seues funcions actuals.

Entre les activitats que desenvoluparia estarien:

- Potenciar l'ocupació mitjançant l'oferta d'itineraris d'inserció laboral.
- Generar recursos de formació laboral o recerca d'accions formatives, potenciant aquelles on s'adquirisquen habilitats socials bàsiques i d'inserció ocupacional.
- Seguiment, orientació i suport a la recerca ocupacional.
- Treballar de manera multidisciplinària i coordinada amb la tècnica de serveis socials, la de joventut, l'IES, les associacions empresarials i sindicals, etc. per tal de millorar la qualificació professional i la inserció socio-laboral.
- Posar especial atenció als col·lectius amb necessitats específiques o amb risc d'exclusió social, com ara les dones, les persones amb discapacitat, la joventut, etc.

LÍNIES D'ACCIÓ

PER A LA MILLORA DE L'EDUCACIÓ PERMANENT A CASTELLÓ DE LA RIBERA

LÍNIA 1: AFAVORIR LES RELACIONS I EL TREBALL EN XARXA ENTRE PERSONES, SERVEIS I ENTITATS

Aquesta línia vol promoure el **treball en xarxa**, és a dir, establir un marc de relacions que afavorisca la participació de la societat a la vida del poble i el recolzament i el treball conjunt entre persones, entitats i serveis. El treball en xarxa promou que s'**aprofiten al màxim els recursos existents** i que es **potencien les oportunitats** que es deriven dels mateixos. Això esdevé clau en tant que, sovint, es troben a faltar determinats recursos mentre d'altres són infrutilitzats.

Per afavorir el treball en xarxa es poden realitzar accions molt diferents. Promoure els espais de trobada o millorar els mitjans de difusió són alguns exemples que contribuiran a la pràctica d'aquestes propostes. Per començar, es proposen les següents accions:

1. Crear un Consell del poble

Es tracta de crear un **espai** al que acudisquen professionals dels diferents recursos socio-educatius del poble, representants del teixit associatiu i un/a representant polític/a municipal.

La finalitat del Consell del poble és la d'**optimitzar i promoure la millora dels recursos** socials i educatius de Castelló de la Ribera. Per tal de fer-ho es treballaran els següents objectius específics:

- **Intercanvi d'informació** entre els recursos municipals i les associacions del poble.
- **Coordinació** d'activitats i programes: evitar que es solapen i/o repetisquen activitats, organització d'activitats i programes conjunts, etc.

- **Optimització** de l'ús dels equipaments i les infraestructures municipals.
- **Difusió** dels recursos i les activitats realitzades al poble.
- **Dinamització** de l'àmbit socio-educatiu.
- **Reflexió i debat** sobre qüestions específiques d'educació.
- **Avaluació** dels recursos i serveis per tal de millorar-los.

Els àmbits d'actuació serien molt diversos (esports, benestar social, cultura, ensenyament, etc.) donat l'abast del concepte d'educació del que partim. Un dels objectius del **treball conjunt** és, precisament, la barreja dels diferents àmbits. Però a més de fer propostes generals o transversals, serà positiu fer propostes concretes, com ara apropar els esports a l'escola o pensar activitats lúdico-festives.

El/la representant polític/a que assistisca al Consell del poble haurà de tindre capacitat i voluntat per informar sobre les accions i previsions de l'**Ajuntament** i per recolzar la posada en pràctica de les decisions del Consell. En aquest sentit, la nova creació de la Regidoria de Participació Ciutadana podria ser una oportunitat.

El Consell del poble es reunirà cada dos/tres mesos. De les primeres convocatòries s'hauria d'encarregar l'Ajuntament però posteriorment s'haurà de crear una estructura organitzativa pròpia del Consell que assumisca aquesta tasca. La proposta inicial és que aquest grup es cree en un curt termini i es vaja consolidant per poder treballar a mig i llarg termini.

2. Crear diferents consells específics per àmbits d'actuació

A més del Consell del poble es poden organitzar altres **consells d'àmbits específics** per tal que el funcionament siga **més àgil** i es cree sentiment de pertinença i **cohesió de grup**. A cada consell es treballaran qüestions relacionades amb la temàtica del propi consell. Inicialment es fa la següent proposta:

- **Consell de joves.**
- **Consell d'esports.**
- **Consell Municipal de festes:** ja existeix, però caldria que es reunira més vegades.
- **Consell escolar:** ja existeix, cal donar-li continuïtat.

A més d'aquests, es podran crear **altres consells**, però hem de tindre present que no convé crear-ne molts per tal d'evitar la saturació de les persones participants.

Cada consell estarà format per persones relacionades amb la temàtica del mateix. No hi haurà la presència habitual de cap representant polític/a, però el consell podrà convidar-lo quan ho considere adient i serà positiu que obtinga resposta perquè es done un diàleg fluid entre ambdues parts. Aquest fet pot contribuir a crear una major proximitat entre la ciutadania i l'administració.

La freqüència de trobada es decidirà a cada grup. Seria interessant que el Consell de joves en particular, es reunisca un mínim d'una o dues vegades al mes. De les primeres convocatòries s'encarregaria l'Ajuntament però posteriorment s'haurà de crear una estructura organitzativa de cada consell que assumisca aquesta tasca. La proposta inicial és que aquests grups es creen en un curt termini i es vagen consolidant per poder treballar a mig i llarg plaç.

3. Crear un Hotel d'Entitats

Facilitar un equipament municipal on tinguen **espai** les **associacions** del poble. A l'Hotel d'Entitats, les associacions podrien **reunir-se** i guardar el seu **material** sense necessitat de pagar lloguer, cosa que facilitarà l'associacionisme. El fet que les diferents entitats compartisquen edifici pot promoure la **relació** entre les mateixes, permetent que es coneguen i afavorint l'intercanvi d'informació.

L'Hotel d'Entitats hauria de ser un local municipal, pel que l'Ajuntament deurà valorar la possibilitat de cedir-ne un i condicionar-lo. Hem recollit diferents propostes, però caldrà estudiar la viabilitat i disponibilitat real de les mateixes. Els locals proposats són: l'antic Centre Ocupacional, l'antiga Casa dels festers (utilitzada avui de magatzem municipal), l'antic Centre de salut, i l'actual CEIP Severí Torres (si l'escola es trasllada). Pel bon funcionament recomanem que hi haja una persona responsable de les aules i els espais comuns.

4. Millorar la informació i difusió de l'oferta de recursos i activitats

Els mitjans de difusió actuals (cartells, web municipal, ràdio i correu postal) no arriben a tothom. Molta gent no s'atura a llegir la informació, pel que tampoc no participa de les associacions i activitats oferides, ni aprofita al màxim els recursos existents. El correu postal sembla més eficaç però acostuma a arribar amb retard, un cop ja passada la programació. A més, la manca d'informació compartida entre els diferents recursos no permet un ús òptim dels mateixos; espais i equipaments desaprofitats, ofertes repetides, etc.

Per tant, cal un **major intercanvi d'informació** entre els serveis, **innovar en els mitjans per difondre** els recursos i les activitats que es fan al poble i **motivar la participació**. Alguns mecanismes de difusió poden ser:

- Missatges de mòbil: Per difondre la programació cultural, les activitats juvenils i altres propostes, es valora positivament emprar els missatges de mòbil. Caldrà crear una base de dades amb telèfons de la que s'encarregue un/a treballador/a municipal, essent sempre la mateixa persona per tal d'assegurar la confidencialitat de les dades.
- Correus electrònics: Un altre mecanisme de difusió poden ser els correus electrònics pels que també caldrà fer una base de dades.
- Ràdio: Es valora positivament que la ciutadania i les associacions participen a la ràdio i puguen tindre programes per donar-se a conèixer. En concret, es considera la ràdio com una oportunitat per la participació dels i les joves.
- Web municipal: Ja informa sobre alguns recursos i activitats del poble, però cal promoure un major ús d'aquest mitjà.
- El Consell del poble: En aquest espai es pot intercanviar informació per tal que les entitats i recursos es coordinen i facen d'altaveus de la informació rebuda.
- Tríptics i cartells: Penjar cartells i/o deixar tríptics informatius als diferents equipaments i serveis.
- Agenda cultural: Aprofitar l'Agenda cultural per donar a conèixer les associacions del poble i les activitats que ofereixen.

Donada la importància que la informació i la difusió no només es facen, sinó que arriben a tothom, caldrà continuar pensant estratègies. Les entitats, els serveis municipals i els consells hauran de pensar les maneres. A més, seria molt positiu que l'Ajuntament facilite els mitjans necessaris (econòmics, logístics, etc.).

5. Fomentar la participació ciutadana i reforçar el teixit associatiu

A la Diagnosi recollim la percepció que a Castelló de la Ribera hi ha participació ciutadana, però que seria positiu fomentar-la més. Per això, s'han de **reforçar les entitats existents, promoure la participació ciutadana** i la creació de teixit social. Hi ha iniciatives concretes que, ja siga directa o indirectament, poden esdevenir una motivació a la participació, com ara la millora en la difusió dels recursos, la creació de l'Hotel d'Entitats, el Consell del poble i un llarg etc. És important facilitar espais i infraestructures a les associacions i també altres tipus d'ajudes (difusió, subvencions, etc.). A més d'aquestes, recollim dues propostes dins d'aquest punt:

5.1. El Banc del temps

El Banc del temps és una **xarxa** creada per **persones disposades a intercanviar temps** i oferint determinats coneixements, habilitats o recursos. A més de ser una forma d'ajuda mútua entre la ciutadania per resoldre les necessitats quotidianes, afavoreix la relació entre el veïnat i el creixement de les xarxes socials.

El Consell de Benestar Social podria ser l'encarregat de promoure i dinamitzar aquesta iniciativa. Podria fer d'altaveu i cercar participants gràcies a l'heterogeneïtat d'associacions i serveis que l'integrarien. El Banc del temps podrà tindre a Serveis Socials, l'espai central d'informació, ofertes, demandes, etc. Aquesta proposta es pot organitzar a mig termini amb l'objectiu que perdure a llarg termini.

5.2. Potenciar la participació de les famílies a la vida escolar

La **participació de les famílies en la vida escolar** pot ser una manera d'**aprenentatge** en les tasques educatives de ma-

res i pares. Per afavorir-la cal elaborar un programa que promoga la participació activa de les famílies a l'escola, i que vaja més enllà de l'assistència a xerrades. Aquest programa es pot impulsar des de l'AMPA i el Consell Escolar. S'haurà de treballar des del curt, mig i llarg termini.

LÍNIA 2: OPTIMITZAR L'ÚS DELS ESPAIS I EQUIPAMENTS PÚBLICS, GARANTIR EL SEU MANTENIMENT I CREAR-NE DE NOUS

En general, la valoració dels espais, equipaments i les infraestructures públiques és positiva. Tot i això ens trobem amb que, de vegades, les demandes no estan cobertes, alhora que hi ha recursos que es podrien aprofitar més. Aquesta línia de treball vol **optimitzar l'ús dels recursos existents** al poble. També cal **procurar el manteniment** dels equipaments perquè continuen existint en bones condicions. I a més, en aquells casos que l'oferta no resol la demanda, caldrà **crear-ne recursos nous**. Per desenvolupar la present línia es proposen les següents accions:

1. Equipar espais públics amb mobiliari esportiu

Donat que les escoles i clubs esportius ocupen amb les seues activitats el pavelló i la pista exterior durant la major part del temps, falten espais públics per practicar esport lliurement. Per això recollim la proposta de posar **mobiliari esportiu** (porteries de futbol, cistelles de bàsquet, etc.) a parcs i places del poble, i permetre que es jugue a pilota en aquests espais. D'aquesta acció se n'hauria d'encarregar l'Ajuntament, així com del manteniment del mobiliari que s'instal·le.

2. Optimitzar l'ús dels equipaments públics existents

Es tracta de **facilitar l'accés als diferents equipaments** en les hores que no s'aprofita. D'aquesta manera els castellonencs i les castellonenques tindran accés a un major nombre d'equipaments i es cobrirà la necessitat d'alguns equipaments sense necessitat de fer-los de nou. Per fer-ho, caldrà un/a conserge o buscar la manera de que algú es responsabilitze de l'ús d'aquests espais. Dues iniciatives són:

- Obrir les instal·lacions esportives del CEIP i de l'IES a la gent del poble en horari no escolar.
- Facilitar l'ús d'equipaments i recursos diversos, com ara la sala d'audio-visuals de la biblioteca.

3. Millorar i condicionar els equipaments que ho necessiten

Alguns dels equipaments existents al poble necessiten millores i que **estiguen ben condicionats** per tal que es puguin **aprofitar més**. Destaquen els següents equipaments:

- La Societat Musical: D'una banda el local es queda menut, ja que falten més aules per poder donar classes i falta una aula gran on hi puga assajar tota la banda, ja que actualment no hi cap. A més, totes les aules no estan insonoritzades, fet que provoca interferències acústiques a l'hora de fer classes o assajar. Cal reparar goteres i falta una escala d'eixida d'emergències, vestidors pels cursos de dansa i un muntacàrregues pels instruments.
- Escola Infantil Municipal "La guarderia": Les classes estan massificades pel que caldrien més aules i més professorat (o una altra escola bressol) per atendre les necessitats de la població.

- IES Vicent Gandia: Les instal·lacions no estan ben condicionades (pistes esportives, gimnàs, etc.), sobretot degut a que l'edifici està vell. A més, cal la seua ampliació per tal que es puguen oferir més cursos. Aquesta ampliació està prevista als terrenys municipals de darrere de l'IES.
- CMFPA Paz Mínguez: El centre té limitacions degudes a l'espai físic: les aules es queden menudes, falta una aula de tecnologia, i cal ampliar l'aula d'informàtica.
- La Casa de Cultura: està obsoleta i necessita més sales per poder fer diferents activitats. Caldrà valorar la viabilitat de la seua ampliació. A més, la biblioteca es queda menuda, però val a dir que ja està disponible i aprovat un nou espai per la mateixa. Quan la biblioteca es trasllade, el Centre Municipal de Foirmació de Persones Adultes, podrà disposar de l'actual espai de la biblioteca pel que necessita.
- El Teatre Ideal: és valorat molt positivament a nivell estètic però l'acústica no es bona, no hi ha una instal·lació de llums adient per fer teatre i no està ben conservat. Per tant, caldrà fer millores al teatre per tal que estiga ben condicionat i que tinga un major ús.
- Locals d'assaig per grups de música: Alguns grups de música tenen un local d'assaig cedit per l'Ajuntament, però no tots. Caldria facilitar un local als diferents grups de música per tal que puguen assajar. En aquest sentit caldrà valorar si cal un nou espai o si es tracta de repartir entre els grups l'espai existent.
- Pavelló Municipal Esportiu: Al pavelló li falta mobiliari per poder guardar el material de les escoles esportives i un ordinador de suport.

La majoria d'aquestes millores són de competència municipal. Caldrà tindre en compte que desenvolupar aquestes millores requereix temps, pel que aquestes mesures s'hauran de plantejar a mig o llarg termini.

4. Nous equipaments

Hi ha casos on no és suficient amb els equipaments existents, pel que es fa necessari **crear-ne de nous**. A continuació recollim dues propostes, tot i que al llarg d'aquest document en presentarem d'altres:

- Auditori: per fer concerts i on la Banda de Música puga assajar sense problemes d'espai.
- CEIP Severí Torres: Cal un nou centre donat que l'actual es queda menut (sobretot per manca d'aules d'infantil) i és travessat per una ronda. Al nou Pla General d'Ordenació Urbana es preveuen dues escoles, però encara no estan concretades les obres.

LÍNIA 3: POTENCIAR L'EDUCACIÓ EN EL LLEURE

S'aprèn i es creix als diferents àmbits de les nostres vides i al llarg del temps, i no només a l'escola. Des d'aquesta perspectiva, el **lleure** es presenta com una **oportunitat educativa**. Per això, és important fomentar les activitats de temps lliure, incloent en elles activitats tan diverses com les esportives, les activitats extra-escolars o la programació cultural. A més de les accions que a continuació expliquem, es podrien afegir ací moltes d'altres, però per qüestions d'estructura de l'informe hem preferit incloure-les en altres punts (veure Línies 5, 6 i 7).

1. Creació d'una ludoteca infantil

A través del joc es poden treballar moltes qüestions educatives. La **ludoteca** vol ser un **espai educatiu i d'integració social**,

pel que estarà oberta a tothom però tindrà en compte les necessitats específiques de la infància més desfavorida socialment.

El programa d'educació en el lleure de la ludoteca es desenvoluparia des de Seveis Socials, qui contractaria una persona per tal d'assumir la dinamització i les activitats del projecte. En coordinació amb Serveis Socials es faria el seguiment dels xiquets i les xiquetes en risc.

Caldrà buscar un espai per la ludoteca, entre els quals valorem que pugui formar part del futur centre juvenil, si es porta endavant.

2. Creació d'un centre juvenil

Les **activitats d'oci i els espais de trobada** esdevenen terreny **educatiu** pels adolescents i joves a partir de la interrelació entre ells/es i la motivació per aprendre i fer activitats concretes. La creació i dinamització d'un centre juvenil pot ser una oportunitat educativa. Per això, proposem crear un centre obert a tota la població d'edats compreses entre 12 i 30 anys que ofereixca, tant un espai de trobada, com activitats, animació sociocultural i recursos específics (una viatgeteca, un punt d'informació juvenil, un telecentre, etc.). El casal de joves haurà d'estar dinamitzat per un/a tècnic/a de joventut o un/a dinamitzador/a que tinga el temps suficient per dedicar-se als i les joves. En coordinació amb serveis socials es podria treballar amb l'adolescència en risc social de manera integrada per previndre l'exclusió social. En aquest sentit, serà interessant conèixer experiències d'èxit d'altres poblacions.

L'Ajuntament hauria de condicionar un equipament pels joves i oferir la jornada completa pel tècnic de joventut. Aquesta iniciativa s'hauria de portar endavant a mig i llarg termini donat que encara cal trobar un espai i condicionar-lo. Es podrien aprofitar alguns dels

equipaments ja existents i que actualment no estan ocupats (l'antic centre de salut o l'antic centre ocupacional), però caldrà estudiar-ho. Cal anotar que l'actual tècnic de joventut ja ha presentat una proposta a l'Ajuntament.

3. Oferir més activitats de lleure i una programació d'oci nocturn pels caps de setmana adreçada a adolescents i joves

Els centres educatius ofereixen majoritàriament activitats relacionades amb l'ensenyament reglat. A l'escola d'adults hi ha activitats diverses però la majoria de les vegades és la població adulta o la gent gran la que acudeix a les activitats de lleure. Els centres educatius poden programar una **major oferta d'activitats de lleure**, sobretot adreçades a la població adolescent i jove. En concret, proposem que a l'escola d'adults s'oferisquen tallers de ràdio, teatre i de ceràmica (ara ofertada a l'Obrera). Però a més d'aquestes caldrà oferir altres propostes de lleure als diferents equipaments, sobretot al centre juvenil, si finalment es crea.

A més, es planteja la necessitat d'oferir una **programació d'oci nocturn pels/les joves** de 12 a 30 anys, que esdevinga una alternativa real als *pubs* i les discoteques privades, tant pel seu caràcter públic com pel seu caràcter de lleure educatiu. Les activitats hauran de ser variades, entre les quals podem trobar: competicions esportives, busseig a la piscina, cursos, exposicions, etc. D'aquestes activitats s'haurà de responsabilitzar el tècnic de joventut, contractant, quan ho crega convenient, una persona per la dinamització. Aquestes activitats es podran començar a curt i mig termini, en funció de les necessitats d'organització.

4. Dinamitzar més l'àmbit esportiu i musical

Els esports i la música són elements molt positius per l'**educació i el benestar personal**. Tant l'àmbit esportiu com la música es valoren positivament a Castelló de la Ribera, però es troba a faltar una **major dinamització** dels mateixos per l'oportunitat que suposen. Per tal de dinamitzar l'àmbit esportiu amb una major oferta, coordinació entre activitats, difusió, etc. cal la figura del tècnic/la tècnica d'esports. Si es creara el Consell d'esports, podria col·laborar també en la dinamització esportiva.

D'altra banda, la banda de música és molt ben valorada a Castelló de la Ribera, però calen més recursos humans perquè es pugui millorar l'organització i la qualitat de La Societat Musical. A més, serà positiu potenciar alternatives a la banda de música per tal que hi haja una oferta més variada. En aquest sentit, el món de les tradicions de dansa i música (balls tradicionals, dolçaina, etc.) pot ser una activitat a promoure, però també els grups de rock i altres estils musicals.

5. Augmentar l'oferta cultural

Tot i que l'oferta és valorada positivament, cal un **major ventall d'activitats culturals**, especialment en referència al **teatre** i al **cinema**. A continuació recollim algunes activitats proposades:

- Cinema al Teatre Ideal.
- Circuit de café-teatre a La Societat Musical, amb possibilitat d'estendre-ho a bars i *pubs*, sempre que els mateixos estiguen interessats.
- Més programació de teatre per adults.
- Recuperar el festival de curts "Castelló es vist de curt".
- Dinamitzar la Casa de cultura.

A més dels concerts que ja s'ofereixen, falten altres activitats que atraguen la **gent jove**. També cal promoure l'assistència de la **gent gran** a les activitats culturals, ja siga proposant un programa atractiu per aquest col·lectiu com pensant estratègies per motivar-los. Per portar endavant aquesta proposta cal un suport econòmic i logístic des de l'Ajuntament i la figura d'un/a gestor/a cultural que dinamitze l'àmbit de la cultura. La majoria d'aquestes activitats es poden iniciar a curt i mig termini.

6. Major dinamització de la Biblioteca

A banda de llegir o portar-se prestats llibres, a la biblioteca es poden realitzar altres activitats relacionades amb la lectura: animació lectora, cursos de cerca bibliogràfica per internet, etc. Tot i això, cal més **motivació lectora** per tota la població. D'aquesta tasca s'haurà d'encarregar el bibliotecari, pel que probablement necessite una major jornada laboral que l'actual. Aquestes activitats es poden iniciar a curt termini, sempre i quan el bibliotecari tinga temps per organitzar-les.

LÍNIA 4: AMPLIAR L'OFERTA DE FORMACIÓ PROFESSIONAL I FOMENTAR L'OCUPACIÓ D'ADOLESCENTS, JOVES I POBLACIÓ ADULTA

A Castelló de la Ribera ens trobem amb una part de la població amb dificultats per accedir al món laboral. Per això, esdevé important l'existència de **recursos que faciliten l'ocupació**, així com la **formació prèvia** per previndre l'exclusió. Per aquest motiu s'inclouen, en aquest apartat, els recursos d'educació formal i no formal que procuren la formació professional, ocupacional o que, en general, busquen mesures per facilitar la incorporació al món laboral. Com a línia general, serà important programar una oferta de formació que s'adeqüe a la demanda de professionals.

1. Oferir cursos dels Cicles Formatius de Grau Mitjà i de Grau Superior

A Castelló de la Ribera no hi ha oferta de formació professional, fet que es considera una mancança. Caldrà fer un **estudi de mercat laboral** per tal d'oferir els cursos pertinents, de manera que l'alumnat tinga possibilitats d'accés al món laboral una vegada completada la seua **formació**. En aquest sentit plantejem algunes idees que hauran d'avaluar-se. En primer lloc, es podria oferir el CFGM d'optometria, el CFGM d'horticultura i fructicultura i el CFGS d'indústries agroalimentàries. També pot ser positiu oferir formació en hostaleria i cuina, perquè al poble no hi ha salons de banquets ni restaurants importants i podria ser un camp amb possibilitats laborals. Igualment, contemplem l'opció d'oferir formació en gestió de transports, donat que al poble hi ha una empresa important. Cal estudiar la possibilitat d'oferir altres cicles formatius relacionats amb el sector terciari (educació infantil, educació social, etc.). En general, caldrà conèixer quines són les apostes industrials de Castelló de la Ribera per tal d'oferir la formació adient. Ja està previst que l'IES es faça nou o es remodele i s'amplie per tal de poder augmentar l'oferta en Cicles Formatius i Batxillerat.

2. Oferir recursos de transició escola-treball: crear una Escola Taller amb Programes de Garantia Social

L'alumnat que no aconsegueix aprovar l'Educació Secundària Obligatòria requereix **alternatives** que li faciliten una futura **inserció socio-laboral**. Aquestes alternatives són especialment importants per alguns/es adolescents en risc social, donat que sovint són aquells/es que tenen més dificultats per adaptar-se a l'IES. Caldrà portar endavant la voluntat de l'Ajuntament d'ampliar l'espai de l'IES per tal que incloga una escola taller amb **Programes**

de Garantia Social (electricitat, pintura, fontaneria i construcció), però encara no està aprovat el projecte. Si es fan aquests Programes de Garantia Social, es podria plantejar rehabilitar l'edifici Califòrnia com a activitat pràctica. També s'haurà d'estudiar la possibilitat d'oferir Programes de Garantia Social orientats al sector terciari, relacionats amb l'hostaleria, l'animació socio-cultural, etc.

3. Oferir Formació Ocupacional

Calen noves propostes de **Formació Ocupacional** per ampliar el ventall de les que actualment ofereix el FOREM i que ajuden a disminuir el desajust entre l'oferta i la demanda de personal qualificat per desenvolupar determinats treballs. En general, s'han d'oferir **TEFILS i cursos de formació contínua de temàtiques específiques** (animació socio-cultural, noves tecnologies, educació per la salut, socorrisme, etc.).

4. Crear la figura de l'Agent de Desenvolupament Local

L'**Agent de Desenvolupament Local** pot tindre un paper clau en l'ocupació, ja que és un/a professional amb funció de **dinamitzador econòmic i social** en la localitat on treballa. Per això, es proposa la creació de la seua figura al poble.

Les tasques principals de l'Agent de Desenvolupament Local seran:

- Programació, gestió i avaluació d'**accions formatives**.
- **Impulsar l'ocupació** entre les persones aturades o que vulguen canviar de treball. Orientació laboral i borsa de treball.
- Informar sobre les **ajudes** existents per l'autoocupació i les diferents formes de finançament dels projectes.

- **Assessorament** a persones emprenedores que volen iniciar un negoci. Ajuda en l'elaboració del pla d'empresa i el pla financer.
- Assessorament en matèria de Gestió Empresarial (marketing, recursos humans...) i informar sobre aspectes legals, laborals, fiscals i comptables en la creació d'empreses.
- **Dinamització econòmica** del poble amb projectes que generen llocs de treball i la formació dels recursos humans.

LÍNIA 5: PROMOURE LA CONVIVÈNCIA EN LA DIVERSITAT CULTURAL

La diversitat d'orígens present a Castelló de la Ribera és un element de riquesa social, però moltes vegades és vista com un problema i com un element de diferenciació que pot generar risc de segregació entre els col·lectius de diferent procedència. A més, dits col·lectius viuen sovint situacions socio-econòmiques desfavorides respecte a la població autòctona. Per això, cal **facilitar la convivència en la diversitat cultural** entre els diferents col·lectius del poble i promoure la igualtat de recursos per tothom.

1. Atendre les necessitats i millorar les condicions de vida dels col·lectius que, per raons culturals o d'origen geogràfic es troben desfavorits respecte a la població autòctona

Per tal de poder avançar en aquesta línia caldrà fer un **estudi sobre les necessitats específiques de la població immigrada**. A continuació fem algunes propostes en resposta a les necessitats detectades a la Diagnosi:

- Facilitar la incorporació al sistema educatiu de l'alumnat immigrant: Ja hi ha Pla d'Acollida als centres però cal con-

tinuar buscant maneres per facilitar aquesta adaptació.

- Beques escolars (menjador, llibres, etc.) per la població immigrada que no té accés a les ajudes pel fet de no tindre la documentació reglada.
- Facilitar la inserció laboral a la població immigrada a partir de les línies d'acció proposades al punt 3 i amb accions de suport quan siga convenient (castellà i valencià per persones immigrades, etc.).
- Crear un Centre d'Acollida Municipal que ofereisca:
- Informació sobre els hàbits culturals, drets i deures de Castelló de la Ribera, País Valencià i Estat Espanyol.
- Informació sobre els recursos de Castelló de la Ribera.
- Foment d'activitats per donar a conèixer la diversitat cultural del poble, als diferents recursos i activitats municipals (al CMFPA), a festes del poble, etc.).

Es recomana que el Centre d'Acollida estiga dinamitzat per un/a mediador/a de procedència immigrada.

2. Afavorir espais de relació multicultural

Actualment, serveis socials organitza algunes activitats per **donar a conèixer la diversitat cultural**. El proposat Centre d'Acollida municipal en sumaria noves propostes. Però a més, cal **fomentar l'ús i la participació als espais, serveis i entitats** del poble per part de la població immigrada. En aquest sentit caldrà pensar propostes per fomentar aquest ús, com ara la difusió de la informació en diferents idiomes, la proposta de noves activitats atractives per la població *nouvinguda*, etc. També serà important conèixer si hi ha barreres d'accés als diferents recursos per tal d'eliminar-les.

LÍNIA 6: SUPORT A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC SOCIAL

Els infants i adolescents que viuen amb famílies desestructurades o amb mancances socio-econòmiques, estan en una situació de risc social donada la desigualtat que viuen respecte a la resta de la població. A nivell educatiu, aquesta desigualtat es manifesta en la majoria dels casos. Necessiten **recolzament, tant en l'àmbit de l'educació formal com en l'educació no formal i informal** per tal de desenvolupar, sense problemes, les habilitats i competències socials i personals, i aprendre els coneixements bàsics. A continuació exposem propostes de suport a la infància i l'adolescència més desfavorides socio-econòmicament o amb importants problemàtiques familiars. Cal anotar que algunes d'elles coincideixen amb accions de la Línia 3 i la Línia 4:

1. Crear un gabinet psico-pedagògic en coordinació amb serveis socials

Aquest gabinet s'encarregarà d'oferir els **recursos** necessaris perquè els/les xiquets/es i joves **puguin seguir l'ensenyament reglat** amb la major normalitat possible, i desenvolupen les habilitats socials i personals necessàries per integrar-se socialment i poder créixer personalment.

Per fer-ho, caldrà recuperar la figura de la psico-pedagoga que hi havia el curs passat per tal de realitzar activitats en grup, fer seguiments personals o derivar als recursos pertinents, segons siga necessari. Aquest gabinet es coordinarà, tant amb serveis socials com amb els centres educatius i els diferents recursos del poble per la infància i l'adolescència.

2. Creació d'una ludoteca infantil

La infància en risc té unes mancances educatives accentuades pel seu context familiar i la seua realitat social. Cal un **suport en l'educació** d'aquests/es xiquets/es, per tal que desenvolupen amb normalitat les **habilitats personals i socials** bàsiques i, alhora, és fonamental que tinguen espais compartits amb altres xiquets/es per **previndre l'exclusió social**.

En aquest sentit, i si es fa un seguiment específic, la ludoteca es presenta com una oportunitat per la infància en risc, alhora que esdevé un bon recurs per la infància en general (Veure Acció 1 de la Línia 3).

3. Creació d'un centre juvenil

L'adolescència i la joventut amb mancances socio-econòmiques o amb problemàtiques familiars també té unes mancances educatives com a conseqüència del seu context. Per això necessita **referents educatius i espais compartits** amb la resta de joves.

En aquest sentit, i si es tenen en compte les necessitats d'aquest col·lectiu, el centre juvenil serà una oportunitat pels adolescents i joves en risc, i alhora serà un bon recurs per la resta de població d'aquesta franja d'edat (Veure Acció 2 de la Línia 3).

4. Programa PROA

Iniciar el programa Programa PROA a l'IES i al CEIP pot ser positiu per tal de **donar suport** a aquells/es alumnes que viuen una situació de **desavantatge educatiu per motius d'origen personal o socio-cultural**, associats sovint a situacions d'un entorn de marginació o de risc. El Programa PROA (*Plan de Refuerzo, Orientación y Apoyo*) sorgeix en el marc de la cooperació entre les administracions educatives, englobant diverses actuacions pels cen-

tres de primària i secundària i de l'entorn, per tal de millorar els resultats educatius. Es realitza amb el suport directe a l'alumnat i amb la dotació de recursos per facilitar un canvi global al centre. A l'IES ja s'estan desenvolupant algunes iniciatives en aquesta direcció i ja s'ha demanat, el programa, però encara està pendent d'aprovar.

5. Oferir alternatives de formació per l'alumnat que no aprova l'Educació Secundària Obligatòria

Per l'**alumnat que no aconsegueix aprovar l'Educació Secundària Obligatòria** cal oferir altres espais on es treballa, tant desenvolupament de les habilitats personals i socials bàsiques, com la formació i les competències necessàries per iniciar-se al món laboral. En aquest sentit proposem:

- Crear una Escola Taller amb Programes de Garantia Social (Veure Acció 2 de la Línia 4).
- Oferir Formació Ocupacional (Veure Acció 3 de la Línia 4).
- Seguiment per part del gabinet psico-pedagògic (Veure Acció 1 de la Línia 6).

6. Escola de mares i pares

La família i l'entorn són fonamentals pel creixement i l'educació dels infants i adolescents. De vegades, les famílies no saben com afrontar determinades dificultats relacionades amb l'educació dels menors.

La tasca de l'escola de mares i pares és precisament la de **fomentar la implicació de les famílies en l'educació** dels seus fills/les seues filles i generar un espai on troben **eines per superar les dificultats** amb que es troben. Aquestes eines es poden donar a partir de xerrades informatives, però també a partir de col·loquis o altres propostes més actives.

A Castelló de la Ribera hi ha una escola de mares i pares al CEIP i a serveis socials; a l'escola bressol s'ofereixen reunions als pares/les mares amb el psicòleg. Aquests recursos estan adreçats a tots les famílies, però aquelles que tenen més dificultats no acostumen a acudir. Caldrà entendre per què aquestes famílies no acudeixen i buscar solucions.

LÍNIA 7: PROMOURE EL BENESTAR DE LA GENT GRAN

El col·lectiu de gent gran és molt ampli i divers, però la majoria en comparteixen algunes característiques. En general, acostumen a tindre molt temps lliure, donat que han acabat el període laboral i normalment ja no tenen càrregues familiars. D'altra banda, una part de les persones d'aquest grup viuen en situació de vulnerabilitat, donada la pèrdua de facultats físiques i psíquiques. En aquest cas, hi destaquen les persones d'edat més avançada i que viuen soles, pel que requeriran una major atenció. Per aquests motius, considerem clau pensar activitats que contribuïsquen al **manteniment de les seues facultats psíquiques i físiques, i alhora a la seua autoestima i vida en societat**. A més, caldrà buscar mesures que tinguen en compte les seues **necessitats i demandes més assistencials** per tal de cobrir les necessitats bàsiques i contribuir al seu benestar.

1. Conèixer les necessitats i demandes de la gent gran

Caldrà fer un **estudi sobre les necessitats i demandes de la gent gran**, d'una banda com a col·lectiu amb major vulnerabilitat i d'altra banda amb una gran disponibilitat de temps lliure. Dins l'estudi caldrà conèixer les necessitats més assistencials, així com les de desenvolupament personal i social. L'objectiu d'aquest

estudi no és més que conèixer dites necessitats i demandes per tal de poder buscar mesures per cobrir-les. Mentre, però caldrà anar desenvolupant propostes per cobrir algunes de les necessitats ja conegudes.

2. Donar suport a les necessitats bàsiques de la gent gran

Cal més **atenció a la gent gran, per tal de pal·liar les mancances** que sofreix una part del col·lectiu. En aquest sentit proposem:

- un centre de dia per la gent gran on donar suport a les persones que necessiten organització, supervisió i assistència en activitats de la vida quotidiana i que complementen l'atenció pròpia de la família. El centre de dia haurà d'oferir un entorn adient per cobrir les necessitats d'atenció, afavorir l'autonomia personal i social i el benestar de la gent gran i recolzar les famílies amb persones majors dependents.
- Ajudes a domicili per aquelles persones que poden estar a casa però necessiten suport per determinades activitats.
- Potenciar les residències de gent gran perquè les persones majors dependents que no tenen altres persones que les cuiden, puguin tindre les seues necessitats cobertes.

Aquests recursos, de competència pública, impliquen un cost molt alt pel que s'hauran de programar a mig o llarg termini.

3. Fomentar la participació de la gent gran en activitats col·lectives i els espais intergeneracionals

Donat l'augment de temps lliure i la progressiva pèrdua de facultats físiques i psíquiques, és positiu que la gent gran **participe**

en activitats, tant pel manteniment de les seues facultats, com pel seu desenvolupament personal i social.

Concretament destaquem com a positives les **activitats i els espais intergeneracionals**, per la riquesa recíproca que suposa l'intercanvi entre col·lectius diferents. Per això, serà positiu eliminar les barreres d'accés i fomentar l'ús d'espais i equipaments públics per part de diferents generacions:

- Instal·lar mobiliari urbà pensat per diferents generacions a un mateix parc o plaça: petanca, gronxadors, etc.
- Promoure l'ús dels equipaments per part de la gent gran: fer campanya perquè la gent gran s'identifique amb l'escola d'adults, difusió i descomptes per la programació cultural específics per la gent gran, etc.
- Realitzar activitats específiques per fomentar les relacions intergeneracionals: taller de conta-contes pels infants realitzat per la gent gran, Banc del temps, etc.

A més cal **dinamitzar el Centre de convivència de 3a edat** "Els nostres majors", amb una persona dinamitzadora que contribueixca a diversificar les activitats ofertes i fomenti la participació d'un major nombre de persones majors, especialment d'aquelles que actualment no acudeixen perquè no es senten acollides o no els agrada l'oferta present. A més, considerem positiu incloure en la programació xerrades informatives sobre les qüestions que més preocupen a aquest col·lectiu per tal d'evitar la desinformació que de vegades sofreix la gent gran.

5. CONCLUSIONS

Si mirem les Línies d'acció des d'una perspectiva global, veurem que aquest procés que ara s'enceta vol caminar de la mà dels **diferents agents i col·lectius educatius**, ja siguin representants polítics, professionals d'àmbit municipal, o bé formen part del teixit associatiu o siguin ciutadans i ciutadanes. Però a més, esdevé fonamental **promoure la participació** a la vida del poble i **establir una xarxa de relacions** entre els diferents agents; perquè l'educació, com a procés interactiu que es dona als diferents àmbits, és cosa de totes i tots, i en el treball en xarxa les oportunitats es multipliquen.

Per això, a la primera línia d'acció proposem **afavorir les relacions i el treball en xarxa**. Crear un Consell del poble i altres consells específics, obrir un Hotel d'entitats, millorar la difusió sobre els recursos i promoure la participació ciutadana i el teixit associatiu, són les accions principals amb les que proposem començar per avançar en aquesta línia. Tot això, les iniciatives poden ser infinites, pel que caldrà anar replantejant si cal fer modificacions a aquestes primeres recomanacions, o si bé cal pensar-ne noves.

Amb la segona línia d'acció pretenem que les necessitats i demandes entorn els **espais i equipaments públics** queden cobertes. Per això plantegem, principalment, optimitzar l'ús dels espais i equipaments públics ja existents. I, a més, volem que es garantisca el manteniment dels recursos ja existents i que es creen altres nous, quan els presents siguin insuficients.

La tercera línia esdevé fonamental, en tant que entenem el **lleure com una oportunitat educativa** imprescindible. Amb creació d'una ludoteca infantil i un centre juvenil busquem la creació d'espais de relació on infants i joves ho passen bé alhora que aprenen i desenvolupen les principals habilitats socials i personals. Però

a més, serà important oferir altres activitats de lleure i una programació d'oci nocturn per joves, dinamitzar encara més l'àmbit esportiu i musical, augmentar l'oferta cultural i dinamitzar la biblioteca. En conjunt, la suma d'aquestes accions facilitarà un lleure educatiu. Cal anotar però, que caldrà tindre el compte els col·lectius amb necessitats específiques o els que troben barreres d'accés per acudir a dites activitats, per tal que tothom gaudisca d'aquestes opcions.

Amb la quarta línia volem donar resposta a les dificultats per accedir al món laboral. I, per fer-ho, proposem la **promoció de recursos de formació i de l'ocupació**. Oferir Cicles formatius, Programes de Garantia Social i cursos específics de formació ocupacional, que responguen a la demanda de professionals, així com crear la figura de l'Agent de Desenvolupament Local, són les accions concretes que considerem necessàries per avançar en aquesta línia.

Però a més de desenvolupar aquestes línies adreçades a la població en general, pensem que cal vetllar perquè cap col·lectiu visca en condicions de desigualtat respecte a la resta de la població. Per previndre la desigualtat, hem inclòs les línies 5, 6 i 7 que fan referència a les necessitats i demandes de tres **col·lectius específics** que es poden trobar amb dificultats afegides: **la població immigrada, la infància i l'adolescència en risc social i la gent gran**. Per tots tres col·lectius, volem procurar **atendre les seues necessitats i millorar les seues condicions de vida**.

Però a més, proposem **promoure la convivència en la diversitat cultural**, com un element de riquesa, tant per la població autòctona com per la població immigrada.

També caldrà donar **recolzament, tant en l'àmbit de l'educació formal com en l'educació no formal i in-**

formal a la infància i l'adolescència en risc social, per tal que desenvolupen amb normalitat les habilitats i competències socials i personals, i aprenquen els coneixements bàsics.

Finalment, per la gent gran considerem clau pensar activitats que contribuïsquen al manteniment de les facultats psíquiques i físiques, i alhora a la seua autoestima i vida en societat. Més en concret, considerem important **fomentar la participació de la gent gran en activitats col·lectives i els espais intergeneracionals**.

5.1. El temps de les accions proposades i la continuïtat del procés

Per acabar, i en referència a les Línies d'acció que ara hem exposat, volem subratllar que pensem en un procés amb afany de **continuïtat**, que contempla accions que es podran realitzar a curt, mig i llarg termini. Quan parlem de **curt termini** ens referim a accions que, per la facilitat d'implementació, no requereixen de massa temps per ser posades en pràctica, pel que calculem que en pocs mesos es podrien iniciar, si s'hi dediquen els esforços pertinents. Quan parlem de **mig termini** fem referència a accions que necessitaran al voltant d'un any, per ser portades endavant. Finalment, quan fem referència al **llarg termini** pensem en accions que requereixen més d'un any per portar-se endavant, la majoria perquè requereixen d'operacions (burocràtiques, pressupostàries, de construcció, etc.) que acostumen a allargar-se en el temps. Val a dir, que aquests temps són només **orientatius** i que es veuran modificats al llarg del procés, en funció de com aquest es vagi desenvolupant. I sobretot, cal tindre en compte que les Línies d'acció no esdevenen una proposta estàtica ni invariable, pel que caldrà anar-les redefinint a mesura que avança el procés.

ÍNDEX

D'ABREVIACIONS UTILITZADES

ADL: Agent de Desenvolupament Local
AMPA: Associació de Mares i Pares d'Alumnes.
CEIP: Centre d'Educació Infantil i Primària.
CFGM. Cicle Formatius de Grau Mitjà.
CFGS: Cicle Formatiu de Grau superior
CMFPA: Centre Municipal de Formació de Persones Adultes.
ESO: Ensenyament Secundari Obligatori.
IES: Institut d'Educació Secundària.
INE: Institut Nacional d'Estadística.
PGS: Programa de Garantia Social.
PROA: Plan de Refuerzo, Orientación y Apoyo.
TEFIL: Taller de Formació i Inserció Laboral.

BIBLIOGRAFIA

MARC

- ARROW, K. J. (1950). «A Difficulty in the Concept of Social Welfare», *Journal of Political Economy* 58(4): 328-46.
- CASTELLS, M. (1997). *La era de la información. El poder de la identidad*. Madrid, Alianza.
- ELIAS, N. (1990). *Compromiso y distanciamiento*. Barcelona, Península.
- FUSTER, M., E. DURAN, et al. (2005). «Lògica cultural de les xarxes i transformació social» dins Col·lectiu i Investigació, *Recerca activista i moviments socials*. Barcelona, Fundació Jaume Bofill - El Viejo Topo.
- MELUCCI, A. (2001). *Vivencia y convivencia. Teoría social para una era de la información*. Madrid, Trotta.
- MORIN, E. (2004). *Introducción al pensamiento complejo*. Barcelona, Gedisa.
- RAMÍREZ, J. L. (2003). «Tópica de la responsabilidad. Reivindicación de la retórica para la ciudadanía moderna.», *Utopía y Praxis Latinoamericana. Revista Internacional de Filosofía Iberoamericana y Teoría Social* 8(21): 101-115.
- WAGENSBERG, J. (2005). *La rebelión de las formas. O cómo perseverar cuando la incertidumbre aprieta*. Barcelona, Tusquets.

INTRODUCCIÓ

- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2006): *Pla Local d'Educació Permanent*. Col·lecció guies metodològiques. Barcelona.
- GRUP D'INVESTIGACIÓ ACCIÓ PARTICIPATIVA DE VERDUM (2001): *Diagnòstic i proposta d'intervenció comunitària al barri de Verdum. Document de treball*. Barcelona.

- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE): Censo de población y viviendas 2001
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE): Padrón Municipal 2005.
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE): Padrón Municipal 2006.
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE): Movimiento natural de población 2005.
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE): Moviment laboral registrat, 2002.
- JIMENEZ, Y. i MARTÍ, J (2002): *Trinitat Nova. Diagnòstic de barri*. Barcelona.
- LA CAIXA: Anuari econòmic, 2005.
- SOLERDELCELL, M; RIERA, J; VERA, J; MINGO, X (2005): *Diagnosi de l'educació permanent d'Osona*.

UNESCO

- CONFERENCIA INTERNACIONAL SOBRE EDUCACIÓN DE ADULTOS (Confintea). (5º: 1997: Hamburg, Alemania). *La educación de las personas adultas; La declaración de Hamburgo; La agenda del futuro*. Hamburgo: Instituto de la UNESCO para la Educación. 55 p. <<http://www.unesco.org/education/uie/confintea/pdf/con5spa.pdf>>
- Declaració d'Hamburg sobre l'educació de persones adultes*. Papers de Dénia 1. Ajuntament de Dénia i Institut UNESCO d'Educació. Dénia, 1998.
- Memoràndum sobre l'aprenentatge permanent*. Papers de Dénia 2. Ajuntament de Dénia i Centre de Recursos i Educació Continua de la Diputació de València. Dénia, 2001.

UNIÓ EUROPEA

COMISSIÓ EUROPEA (1994). *Crecimiento, competitividad, empleo: retos y pistas para entrar en el siglo XXI - Libro Blanco*. Luxemburgo: Oficina de publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas. 262 p.

COMISSIÓ EUROPEA (1995). *Enseñar y aprender: hacia la sociedad cognitiva: libro Blanco*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas. 61 p.

COMISSIÓ EUROPEA (2000). *Actuación local a favor del empleo: una dimensión local para la estrategia europeade empleo: comunicación de la Comisión al Consejo, al Parlamento, al Comité Económico y Social y al Comité de las regiones*. Bruselas: Comisión de las Comunidades Europeas. 25 p. (COM (2000) 196 final) http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/es/com/2000/com2000_0196es01.pdf

COMISSIÓ EUROPEA . (2000). *Memorándum sobre el aprendizaje permanente*. Bruselas: Comisión de las Comunidades Europeas, (SEC (2000) 1832). 40 p. <<http://www.uclm.es/espacioeuropeoes/pdf/INTRODUCCION/DOCS%20ENLACES%20INTRODUCCION/MEMO%20APRENDIZAJE%20PERMANENTE%20UE%20ESP.pdf>>

COMISSIÓ EUROPEA (2001). *Dictamen del Comité Económico y Social sobre la «Comunicación de la Comisión al Consejo, al Parlamento Europeo, al Comité Económico y Social y al Comité de las Regiones – Actuación local a favor del empleo – Una dimensión local para la Estrategia Europea de Empleo»*. (DOCE C, 16 – 01 – 2001), núm. C 14 / 13, p. 63 – 69.

COMISSIÓ EUROPEA (2001). *Hacer realidad un espacio europeo de aprendizaje permanente: comunicación de la Comisión*. Bruselas, Oficina publicaciones oficiales de las Comunidades

Europeas, 21. 11. 2001. (COM 2001 678 final). 45 p. <http://europa.eu.int/comm/education/policies/III/life/communication/com_es.pdf>

COMISSIÓ EUROPEA (2005). *Propuesta de Recomendación del Parlamento europeo y del Consejo sobre las competencias clave para el aprendizaje permanente*. Bruselas, Comisión de las Comunidades Europeas. (COM (2005) 548 final)., 23 p. <http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/keyrec_es.pdf>

CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA (2001). *Decisión del Consejo, de 19 de enero de 2001, relativa a las directrices para las políticas de empleo de los Estados miembros para el año 2001* DOCE, 24 – 01 – 2001), núm. L 022, p. 18 – 26 <<http://europa.eu.int/eur-ex/lex/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001D0063:ES:HTML>>

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

ASSOCIACIÓ IN LOCO (2001): *La formació per al desenvolupament. Formació/inserció professional territorialitzada*. Col·lecció Estudis, nº1. Edicions del CREC . Xàtiva.

AYUSTE, A., 2000. «L'educació permanent: la història d'una idea». *Temps d'Educació*, 24, 2n semestre. Barcelona: Divisió de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, p. 203-217.

BECK, U., 1998. *¿Qué es la globalización? Falacias del globalismo, respuestas a la globalización*. Barcelona: Paidós

BECK, U., 2000. *Un nuevo mundo feliz. La precariedad del trabajo en la era de la globalización*. Barcelona: Paidós.

BOURDIEU, P. (1994). *Razones prácticas. Sobre la teoría de la acción*. Barcelona, Anagrama.

- BOURDIEU, P. (2001). *El campo político*. La Paz, Plural editores.
- BORJA, J.; CASTELLS, M., 2004. *Local y global: la gestión de las ciudades en la era de la información*. Madrid: Taurus.
- CARNOY, M., 2001. *El trabajo flexible en la era de la información*. Madrid: Alianza Editorial.
- CASAMITJANA, M., 1999. *Els plans locals de formació permanent en les ciutats que s'eduquen*. Barcelona: Diputació de Barcelona. (Temes d'educació; 13).
- CASAMITJANA, M.; CASANOVAS, M.; FORMARIZ, A., 2005. *La formació de persones adultes a Catalunya: propostes per afavorir la participació i evitar la desigualtat*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. (Debats; 9).
- CASTELLS, M. [et al.], 1986. *Nuevas tecnologías, economía y sociedad en España*. Madrid: Alianza editorial.
- CASTELLS, M., 1997. *La era de la información: economía, sociedad y cultura. La sociedad red*. Madrid: Alianza Editorial (p.o. el 1996). Vol. 1.
- CASTELLS, M. 2003. *La galaxia Internet: reflexiones sobre Internet, empresa y sociedad*. Barcelona: Random House Mondadori.
- CASTELLS, M., 2004. «Unión Europea sin identidad europea: problemas y perspectivas». A: CASTELLS, M., SERRA, N. (ed.). *Europa en construcción. Integración, identidades y seguridad*. Barcelona: Fundació CIDOB, p. 13-33.
- CASTELLS, M.; TUBELLA, I., 2002. *La societat xarxa a Catalunya: anàlisi empírica*. Barcelona: UOC.
- CLOVIS DE ACEVEDO, J.(2005): *Escola ciutadana: desafiaments, diàlegs i travessies*. Col.lecció Omega, nº10, Edicions del CREC. Xàtiva.
- COOMBS, P., 1985. *La crisis mundial en la educación: perspectivas actuales*. Madrid: Santillana.
- DAMASIO, A. (2006). *En busca de Spinoza*. Barcelona, Crítica.
- DAMASIO, A. (2007). *El error de Descartes*. Barcelona, Crítica.
- DELORS, J., 1996. *Educació: hi ha un tresor amagat dins*. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya. Diputació de Barcelona. Àrea d'educació, 1994.
- *Pla local d'educació d'adults*. Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona. (Guies Metodològiques; 1).
- FAURE, E. [et al.], 1972. *Aprender a ser*. Madrid: Alianza.
- FREIRE P. (2003): *L'educació a la ciutat*. Col.lecció Biblioteca Paulo Freire, nº 4. Edicions del CREC. Xàtiva.
- GARCÍA CARRASCO, J., GROS, B., AYUSTE, A., 2002. «Sociedad red, educación e identidad». A: GERVILLA, E. (coord.). *Globalización, inmigración y educación*. Granada: Diputación de Granada.
- GIDDENS, A., 1994. *Más allá de la izquierda y la derecha*. Madrid: Cátedra.
- GUTTMAN, A., 2001. *La educación democrática: una teoría política de la educación*. Barcelona: Paidós.
- HILDENBRAND, A., 2005. *Les xarxes de ciutats: instrument emergent de cooperació intermunicipal a Europa*. Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona.
- JARA HOLLIDAY, O. (2006): *Sistematitzant experiències: apropiar-se del futur. Itineraris i búsquedes de la sistematització d'experiències*. Col.lecció Estudis, nº 11. Edicions del CREC. Xàtiva.
- LE MOIGNE, J.-L. (1990). *La modélisation des systèmes complexes*. Paris, Dunod.
- LE MOIGNE, J.-L. (2006). *La théorie du système générale*. Théorie de la modélisation, <http://www.mcxapc.org/>.
- LONGWORTH, N., 2003. *El aprendizaje a lo largo de la vida: ciudades centradas en el aprendizaje para un siglo orientado hacia el aprendizaje*. Barcelona: Paidós.

- LONGWORTH, N., 2005. *El aprendizaje a lo largo de la vida en la práctica: transformar la educación en el siglo XXI*. Barcelona: Paidós.
- FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, JOSÉ ANTONIO (Coord.) 1986. *La educación de adultos: un libro abierto: libro blanco*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.
- MORIN, E. (1981). *El Método I. La naturaleza de la naturaleza*. Madrid, Cátedra.
- MORIN, E. (1983). *El Método II. La vida de la vida*. Madrid, Cátedra.
- MORIN, E. (1986). *El Método III. El conocimiento del conocimiento*. Madrid, Cátedra.
- MORIN, E. (1992). *El Método IV. Las ideas*. Madrid, Cátedra.
- MORIN, E. (2003). *El Método V. La humanidad de la humanidad. La identidad humana*. Madrid, Cátedra.
- MORIN, E. (2006). *El Método VI. Ética*. Madrid, Cátedra.
- OCDE, 2003. *Más allá de la retórica: políticas y práctica de la educación de adultos*. Madrid: Secretaría General Técnica. Subdirección General de Información y Publicaciones.
- PIUSSI, A.M. (2005): *Formar i formar-se en la creació social*. Col·lecció Biblioteca Paulo Freire, nº 12. Edicions del CREC. Xàtiva.
- PUTMAN, R., 2000. *Per a fer que la democràcia funcioni. La importància del capital social*. Barcelona: Proa.
- REQUEJO, A., 2003. *Educación permanente y educación de adultos*. Barcelona: Ariel.
- SENNETT, R., 2000. *La corrosión del carácter*. Barcelona: Anagrama. (Argumentos; 239).

- THOMAS ISAAC T.M. i FRANKE, R.W. (2003): *Democràcia local i desenvolupament. Campanya popular de planificació descentralitzada de Kerala*. Col·lecció Biblioteca Paulo Freire, nº6. Edicions del CREC. Xàtiva.
- TRILLA, J., 1993. *Otras educaciones*. Barcelona: Anthropos.
- WACQUANT, L. J. D., Ed. (2005). *El misterio del ministerio. Pierre Bourdieu y la política democrática*. Barcelona, Gedisa.

QUADERNS D'EDUCACIÓ CONTÍNUA

1. A propòsit del currículum de FPA
2. FPA, desenvolupament social i territori
3. Vells i nous sentits de les alfabetitzacions
4. Metodologies en els processos formatius
5. Organització dels processos d'educació i formació de persones adultes
6. Educació de persones adultes i cultures: multi/inter/culturalitat
7. Formació al llarg de la vida i qüestions de sexe-gènere
8. Dilemes pràctics de l'educació i formació de persones adultes
9. Una formació de persones adultes a distància
10. Comunitats d'aprenentatge, escoles ciutadanes i globalització
11. Comunitats i dinàmiques educatives i socials
12. Plans territorials, desenvolupament local i formació de persones adultes
13. Presència de Freire: ètica, praxis educativa i política
14. Els projectes pedagògics-polítics a les iniciatives de FPA
15. Entre la teoria i la construcció de les pràctiques
16. Experiències educatives, projectes polítics i ciutadania
17. Esdevenir freireà, emancipació i educació popular. Homenatge a Paulo Freire

PÀGINES WEB D'INTERÈS

<http://www.unesco.org/education/uie/confintea/folletos.html>

<http://www.oecd.org>

<http://www.oit.org>

http://europa.eu.int/index_es.htm

<http://www.faea.net/>

<http://www.institutpaulofreire.org/>

<http://www.dva.gva.es/crec>; <http://www.crec.info/>

[Edicions del CR^eC)

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Facultat de Ciències Socials (C3)

ISBN 978-84-935517-3-5

9 788493 551735